

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Gruodis - December 16, 1982 Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lenkijos pralaimėjimas

Katalikų Bažnyčiai tarpininkaujant

Vytautas Meškauskas

Visos žinios iš Lenkijos kalba už Jaruzelskio vyriausybės laimėjimą, nors paviršutiniai žiūrint jis mainais padarė kai kurių nuolaidų: leido popiežiui kitais metais atvažiuoti į lenkiją, paleido Walesą, greitai laiku panaikins karo stovį. Ką Jaruzelskis už tai gavo? Visišką SOLIDARUMO unijų sąjūdžio išnykimą! Sąjūdžio, kuris - esamomis aplinkybėmis - tik vienas galėjo užtikrinti Lenkijos posūkį į demokratijos ir tikros savivaldos kelią, nes grąšino sunaikinti kompartijos politinį monopolį.

Tiesa, galima guostis, kad Lenkijos 'apraminimas' apsiėjo be kraujo praliejimo ir ateityje vėl bus pasinaudota pirma pasitaikiusia proga, kad pakelti galvą. Tikėkimės. Gal to tikėjosi ir katalikų Bažnyčios hierarchija, daugiausia prisidėjusi prie dabartinio 'taikingo' sprendimo, ar tiksliau - kapituliacijos, nes laimėjimo negalima buvo galima tikėtis.

Kaip praneša Der Spiegel, Varšuvoje jau seniai kalbama, kad paskutiniai įvykiai buvo Bažnyčios derybų su valdžia išdava. Reikia atsiminti, kad naujasis Lenkijos primas arkivyskupas Glemp Lenkijoje nėra populiarus, daug kas jį laiko per nuolaidžiu ir ilgisi griežtesnės kardinolo Wyszynskio rankos. Tačiau tokia kardinolo reputacija neatitinka užmirštieji faktams.

Iš tikro, kai tik darbininkai sukildavo - 1956, 1970 ir 1976 metais - jis visada pasisakydavo už tvarką ir pagarbą valstybei. Mainais už tokią talką - režimas nekovojo su Bažnyčia. Ir 1980 m. prasiidėjus darbininkų bruzdėjimui Dancige, pirmoji Wyszynskio reakcija buvo kaip anksčiau. Kai Walesai vado-

vaujant darbininkai užėmė laivų statyklą, Wyszynski ragino laikytis tvarkos ir ramybės. Kai taip raginančią kardinolo kalbą transliavo valdinis radijas iš Cencstochavos, darbininkai į ją atsakė išstatydami Cencstochavo Sv. Panelės paveikslą su užrašu: 'Sv. Panelė streikuoja!'

Paaškęjus, kad tokia kardinolo laikysena buvo labai nepopuliari, jaunesni vyskupai ikalbėjo kardinolą šį kartą stoti darbininkų pusėje, nes - visų nustebimui - kompartija Lenkijoje jau buvo subankrutavusi.

Tokios pat strategijos laikėsi ir kardinolo ipėdinis ark. Glemp. Iš pradžių jis bandė suvesti naują ministerį pirmininką gen. Jaruzelski su i Solidarumo vadus išplaukusiu Walesa, kad kaip nors susitarti 'dėl tautos išgelbėjimo'. Tačiau iš to nieko neišėjo. Jaruzelskis apsisprendė 'išgelbėjimo' ieškoti smurtu. Jis paskelbė karo stovį.

Iš pradžių tai pastatė Bažnyčią Solidarumo pusėje. Jos hierarchija tačiau nesitikėjo laimėjimo. Konfrontacija ne tik sunaikintų Solidarumą fiziškai, bet ir atimtų Bažnyčiai privilegijas, kuriomis ji iki šiol naudojosi.

Przemislis vyskupas Ignacy Tokarczuk buvo už nenusileidimą, tačiau kiti vyskupai, prie kurių prisidėjo ir Glemp, pasisakė už strategijos pakeitimą.

Bažnyčia - pagal Glemp - tokioje pavojingoje būklėje turi rūpintis visų lenkų likimu ir būti aukščiau kovojančių partijų, bandydama jas sutaukinti.

Glemp, per pamokslą š.m.

(Nukelta į 2 psl.)

Naujoji JAV LB Krašto valdyba. Sėdi iš kairės: kun. K. Pugevičius, dr. Alg. Budreckis, J. Urbonas, pirm. dr. A. Butkus, J. Kavaliūnas, dr. H. Brazaitis. Stovi: A. Mackevičius, K. Žiedonis, dr. V. Stankus, D. Valentinaitė, Alg. Bielskus ir N. Maželienė. Nuotraukoje nėra Kultūros tarybos pirm. I. Bublienė ir Jaunimo Sąjungos pirm. V. Plioplio. J. Garlos nuotr.

Pagerbti Lietuvos draugai Kongrese

Washingtono Apylinkės pirmininkės Virginijos Gureckienės ir Washingtono Jaunimo S-gos narės Astos Banionytės-Connor iniciatyva buvo suorganizuotas Kongreso 'Ad Hoc' k-to nariams pagerbimas JAV Kongreso rūmų patalpose, kuris įvyko gruodžio 8 dieną. Jame dalyvavo virš 30 kongresmanų ir didelis būrys Washingtono ir apylinkėse gyvenančių lietuvių. Jų tarpe - Lietuvos atstovas dr. Bačkis su poniu, VLIKO valdybos nariai dr. Krivickas ir L. Grinius, Voice of America Lietuvių skyriaus viršininkas A. Petrutis ir kiti.

Išskirtinai pagerbti buvo 'Ad Hoc' k-to steigėjai kongresmanas Edward Derwinski ir Charles Dougherty, išeikiant jiems estetiškai pagamintas plaketas, o kitiems dešimčiai to k-to narių buvo išeikti Vilniaus Universiteto 400 metų sukaktuviniai medaliai. Iškilmes pravedė Asta Banionytė-Connor. Kalbėjo J.S. atstovas P. Stirbys, A. Gečys, o dr. A. Butkus su dr. A. Budreckiu išeikė plaketas bei medalius. Pagerbtųjų vardu padėjo 'Ad Hoc' k-to co-pirmininkai C. Dougherty ir B. Donnelly. Priėmimas buvo orus ir labai gerai pasisekė. Jo eiga užrašė Voice of America.

Gruodžio 8 d. rytą dr. Butkus, dr. Budreckis ir A. Gečys lankėsi Valstybės Departamento įstaigose: Helsinkio Zmogaus Teisių skyriuje, Rusijos ir Pabaltijo Valstybių departamentuose. Buvo padėkota už dėmesį ir Lietuvos suvereniteto išlaikymą, iškelta Sov. Sąjungos lietuvių politinių kalinių traktavimo reikala, bei šiuo metu St. Petersburgo teisme vykstančios bylos Palčiauskui už tariamą nacių kolaboravimą, pabrėžiant jos neteisėtumą, nesiderinantį su JAV vyriausybės Lietuvos oku-

pacijos nepripažinimu. Kadangi ši byla pažeidžia JAV nepripažinimą Lietuvos okupacijos, Valstybės Departamento sekretoriaus asistentas Elliot Abrams pripažino, kad šis klausimas yra ne tik Teisingumo Departamento, bet taip pat ir Valstybės Departamento dispozicijoje ir pažadėjo tą klausimą perduoti Valstybės Departamento advokatams,

kad pastarieji tuoj pat susiristų su Teisingumo Departamentu, prašydami jų daryti intervenciją St. Petersburg teisme.

Dar buvo aplankytas HUD sekretoriaus pavaduotojas James L. Hamernick, kuriam dr. Butkus padėkojo už dviejų milijonų paskolą Clevelando

(Nukelta į 3 psl.)

NAUJOJI LB KRAŠTO VALDYBA PERĖMĖ PAREIGAS

S.m. gruodžio 2 d. JAV LB-nės Tarybos Prezidiumas, vadovaujamas dr. K. Ambrozaičio, suskaitė X-tosios Tarybos narių balsus ir rado, kad visi KV pirmininko pristatyti valdybos nariai buvo patvirtinti. Balsavo 62 Tarybos nariai. Visi KV nariai gavo absoliučią balsų daugumą, o už du balsuota vienbalsiai.

Gruodžio 4-5 dienomis Clevelando Lietuvių Namuose įvyko pareigų perėmimas iš KV pirmininko V. Kutkaus vadovautos valdybos. Salia pirmininko atvyko buv. iždininkas A. Velavičius ir reikalų vedėjas J. Ribinskas. Posėdyje dalyvavo visi naujosios valdybos nariai, o Kultūros tarybos pirmininkę I. Bublienę atstovavo jos pavaduotojas V. Mariūnas.

Dabartinę valdybą sudaro: dr. A. Butkus - pirm., J. Urbonas - vykdomasis vicepirm., N. Maželienė - sekr., K. Žiedonis - ižd. ir reikalų ved.; Tarybų pirmininkai: I. Bublienė - kultūros, D. Valentinaitė - socialinių reikalų, kun. K. Pugevičius - religinių reikalų, J. Kavaliūnas - švietimo ir dr. A. Budreckis - visuomeninių reikalų; vicepirmininkai: dr. A. Brazaitis - administracijos,

A. Mackevičius - finansų, A. Bielskus - sporto ir dr. V. Stankus - specialieji reikalams. V. Plioplys, kaip Jaunimo s-gos pirmininkas, ex-oficio atstovaus jaunimą. Norima KV papildyti vicepirmininku-e informacijai.

Priimta KV veikos pobūdžio ir darbų apimtys deklaracija ir KV savivaldos nuostatai, kuriuose pabrėžiama taupumas ir tarybų veiklos derinimas. Salia to, priimti A. Mackevičiaus paruošti atskaitomybės nuostatai, liečiant KV ir visų tarybų samatų bei išlaidų centralizaciją ir atskaitomybę. Visų tarybų pirmininkai raštu pristatė savo veiklos planus. Jie bus visos KV narių gerai išstudijuoti ir sekančiuose posėdžiuose papildyti ir priimti.

Patvirtinti daliniai tarybų sąstatai, kurie bus papildyti ir patvirtinti sekančiuose KV posėdžiuose. KV būstinė yra Clevelande. Kadangi dalis tarybų pirmininkų gyvena kitur, jiems suteikta teisė į KV posėdžius atsiųsti savo atstovus, kurie gyvena arčiau Clevelando. Tačiau visų tarybų pirmininkai-ės yra įpareigoti dalyvauti bent trijuose KV posėdžiuose.

Walesa grįžo į ark. Glempo glėbį.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Kongresas delsia su MX raketom apsiginklavimui didžiausiam sovietų džiaugsmui. - Paskutiniai įvykiai Lenkijoje.

Atstovų Rūmai pereiną ant radienį 245 balsais prieš 176 priėmė netikėtą atstovo Joseph P. Addab pasiūlymą iš karių išlaidų sąmatos išbraukti 988 milijonus dolerių, numatytų pirmųjų MX raketų pirkimui. Čia pat reikia pastebėti, kad Atstovų Rūmai ne nutraukė lėšų tos raketos tolimiesniam tobulinimui ir vystymui, kurios siekia per 2 milijonus dolerių. Prie 195 demokratų balsavime prisijungė 50 respublikonų.

Jau pereiname numeryje mes ilgėliau sustojome prie tos problemos. Atrodo, kad atstovų daugumai nėra prie širdies numatytas tų raketų 'dense pack' - jų sutelkimas mažame plote. Be to, vyrauja pažiūra, kas sovietai dar nėra tikrai pralenkę JAV atominiam apsiginklavime.

Kaip žinia, prezidentas būtinai nori tų raketų ... deryboms su sovietais. Jei kongresas priešins naujam apsiginklavimui, sovietams tereikia išlaikyti dabartinį stovį. Už tat prezidentas labai aštriai reagavo į tą nubalsavimą, kurį pavadino 'vaikščiojimu miegant'. Administracija viliasi, kad gal senatas neišbrauks tų lėšų ir tokiu būdu per konferenciją su atstovų rūmų delegatais bus pasiektas kompromisas: tam tikra dalis lėšų bus atstatyta. Siuo atveju administracijai svarbiau principas negu praktiški rezultatai. Sovietai, kurių krašto apsaugos ministeris Ustianovas grąšino i MX atsakyti kuo nors panašaus - sprendžiant iš TASSo pranešimo - balsavimu labai apsidžiaugė. ...

Tuo tarpu Madrido konferencija tęsiasi toliau. Kaip jau buvome pranešę, ten uždarom posėdy kalbėjo Andropovo sūnus Igor, kuris gera anglų kalba vakariečius pavadino 'maximalistais', kurie nori praveisti visus savo pasiūlymus i baigiamąjį protokolą, iskaitant ir rekomendaciją leisti laisvas darbininkų unijas. Vakarų Europos diplomatai yra suinteresuoti konferencijos ne nutraukimu vidaus politikos sumetimais, kad nesusilaukti priekaišto, jog jie nori šalto ar karšto karo, o sovietai konferenciją naudoja kaip areną savo propagandai. Diplomatai be to mano, kad toji konferencija duoda gerą progą Andropovui parodyti savo tikrą 'veidą'. ...

Valstybės Sekretorius Shultz, viešėdamas Europoje, sutarė su nauju Vokietijos kancleriu Helmut Kohl kol kas dar neskubėti su NATO sankcijų atšaukimu prieš Lenkiją, kam iš anksto buvo nustatytos sekančios sąlygos: baigti karo stovį, paleisti visus politinius kalinius ir pradėti pasitarimus tarp vyriausybės, Bažnyčios ir Solidarumo atstovų. Formalaus karo stovio atšaukimo laukiama netrukus be praktiškų rezultatų, nes bus paskelbta eilo įstatymų, kurie vyriausybei leis varžyti gyven-

tojų teises ir be karo stovio. Pasitarimai su Bažnyčia, kaip rašėme l-mam puslapyje, vyksta, o dėl laisvo unijų veikimo vyriausybė nenori su niekuo tartis.

Paskutinėm dienom iš Lenkijos sklido žinios apie visos eilės suimtųjų paleidimą, bet jų tarpe nėra unijų aktyvistų, kurie traukiami kriminalinėn atsakomybėn. ...

Jeruzelskio vyriausybė gali pasidžiaugti ir vienu konkrečiu ūkiniu laimėjimu. Jai pasisekė atstatyti ir net pralenkti buvusią akmens anglių produkciją. Akmens anglis yra labai reikalingos eksportui i užsienį ir 'brolis' respublikas. Norint padidinti jų tiekimą, nebuvo skaitomasi su saugumo reikalavimais. Už tat angliakasiai entuziastiškai prisidėjo prie prasidėjusio Solidarumo sąjūdžio, reikalaudami geresnio saugumo taisyklių paisymo, kas savo keliu prisidėjo prie produkcijos sumažėjimo. Karo stovio įvedimą angliakasiai sutiko su riaušėm per kurias buvo nušauti devyni angliakasiai. Dabar angliakasiai verčiami užmiršti saugumo reikalavimus produkcijos padidinimui. Ji padidėjo, bet kartu ir nelaimingi atsitikimai. Tik per pirmą šių metų ketvirtį oficialiai žuvo 65 žmonės per 9,000 nelaimingų atsitikimų. Lapkričio 28 d. per sprogimą žuvo 18 ir 10 buvo suniai sužeisti. Iš kitos pusės - vyriausybė jiems paliko Solidarumo iškovotą 50% atlyginimo pakėlimą, isteigė specialias krautuves, kur angliakasiai gali isigyti prekių, neprieinamų kitiems gyventojų sluoksniams ir padidino mėsos davinį iki 7 kg. per mėnesį, kai tuo tarpu kiti gauna tik 2.5 kg. i mėnesį - jei mėsos iš viso yra krautuvsė. Darbininkai verčiami dirbti i šeštadieniais, bet už tai gauna 50% viršvalandį, ko negaudavo anksčiau. ...

Kas naujo Viduriniuose Rytuose? Atrodo, kad derybos dėl svetimų kariuomenių pasitraukimo iš Libano nedaro pažangos. Izraelis nenori pasitraukti, kol Libanas nepasirašys jam palankios taikos sutarties, leidžiant savo teritorijoje laikyti Izraelio radaro stotis. Sirija aiškinasi nepasitraukianti, kol nepasitrauks Izraelis. Sirijai laikyti savo kariuomenę Libane yra svarbu vidaus politikos sumetimais. Damaske bijoma, kad patyrusi Izraelio karinį pranašumą Sirijos armija, ko gero, grįžusi namo bandys nuversti dabartinę vyriausybę.

N.Y. Times vedamajame spėja, kad Beginas nori nutęsti derybas dėl kariuomenių evakuacijos iš Libano per visus 1983 metus. 1984 metais Amerikoje bus rinkimai, kuriems ruošiantis niekas nenorės sukli galvos dėl Libano, o tuo labiau dėl Vakarinio Jordano pakraščio, kurį Izraelis nusės savo naujokynais. Jei

Beiruto žudynių tardymo komisija - kaip dabar atrodo - pakaltins Begino vyriausybę neapdairumu įleidžiant i palestiniečių stovyklas keršto ištroškusius krikščionių Falangos narius, Beginas nesiteisins, bet paskelbs naujus rinkimus, kuriuos turėtų laimėti - tuo pačiu gaudamas VISOS tautos pasitikėjimą.

Teoriškai - JAV galėtų priversti Izraelį nusileisti, nutraukdama ar bent sumažindama jam teikiamą karinę ir ekonominę pagalbą. Bet praktiškai to ne tik nesiūlo administracija, bet senato užsienio reikalų komisija net padidino, kas anot Valstybės Sekretoriaus Shultzo būtų 'counterproductive'. Tam pritaria ir N.Y. Times, aiškindamas, kad pagalbos padidinimas tik padrąsins Izraelį ir Reagano planui duos mirtiną smūgį. Norėdamas rasti kaltininkų, prezidentas neturįs toli dairytis: jam užtenka tik žvilgtelti i Capitolį, kur, kaip žinia, posėdžiauja JAV kongresas.

LENKIJOS PRALAIMĖJIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

rugpiūčio mėn., pastatė sekančias sąlygas taikai:

- a. paleisti Walesą, 'ar sudaryti sąlygas, kad jis - kaip laisvas žmogus - galėtų pareikšti savo pažiūras';
- b. amnestija politiniams kaliniams;
- c. nustatyti terminą popiežiaus vizitui i Lenkiją.

Pamoksle visai nebuvo kalbos apie karo stovio panaikinimą ir Solidarumo atstatymą. Lapkričio 8 d., t.y. dvi dienas prieš lapkričio 10 d. numatytą streiką, reikalaujanti laisvės Solidarumui, Glomp dvi valandas kalbėjosi su Jaruzelskiu. Po pasikalbėjimo Jaruzelskis paskelbė kvietimą Popiežiui apsilankyti Lenkijoje ateinančių metų birželio 18 d., o arkivyskupas pasisakė prieš streiką ir demonstracijas.

Lapkričio 8 d. Walesa, kuris iki šiol nenorėjo kalbėti apie nuolaidas, parašė Jaruzelskiui laišką:

'Man atrodo, kad atėjo laikas išsiaiškinti ir eiti prie sutarimo. Reikėjo laiko, kad daug dalykų suprasti, ką ir kiek galima padaryti abejose pusėse. Siūlau susitikti ir rimtai pasikalbėti... Esant gerai valiai, sprendimą galima būtų rasti.'

Tą laišką Walesa pasirašė savo laipsniu iš kareiviavimo laikų: grandinis Lech Walesa

Generolas tačiau su grandiniu nesikalbėjo ir tam nesirengia. Partijos laikraščiuose net buvo paskelbta, kad Walesa esąs milijonierius, turįs savo žinioje milijoną dolerių, kuriuos galįs padėti pas Marcinkų Vatikano banke ir gyventi iš nuosimčių. Walesa negaus ir savo senos elektriko vietos Dancige. Po paskutinių neramumų laivų statyklos yra kariuomenės

Iš kitos pusės

Vietos komunistų laikraštis VILNIS neseniai paskelbė Vytauto Alseikos pasikalbėjimą su savim. Kaip žinia, prieš 10 metų jis grįžo ar buvo atšauktas iš emigracijos i okupuotą Lietuvą, kurį laiką čia ir Vokietijoje padirbėjęs VLIKe bei redagavęs DRAUGO pirmąjį puslapį. Kaip jam sekasi? Jis taip atsako:

"Prisipažįstu: buvo ir sunkumų iš karto PASINERTI naujo gyvenimo bangose. Reikėjo juk susigyventi su kai kuriais man naujais papročiais, su tuo, pasakyčiau "Lituanian way of Life", nebuvo taip lengva įsiliesti i tarybinių piliečių srovę, iš karto suprasti jų mentalitetą, jų galvojimo būdą, kai kuriuos pomėgius. Kai kas nesuprato: žmogus atsisakė Amerikos ir grįžo... kai kam toks žmogus nesuprantamas, keistas... nugalėti tą galvojimą nėra paprasta. 'Amerikos mitas' labai gajus ir jį kai kurios aplinkybės palaiko iki šiol."

Autorius visomis jėgomis prisidėjo prie to 'mito' išsklaidymo, parašydamas knygą TRYS DEŠIMTMEČIAI EMIGRACIJOJE, išleistą 1977 m. Vilniuje. Nežinau kaip jis patenkinio savo naujus darbdavius. Galima prileisti, kad kiek apvylė, nes faktinai beveik visa tai, ką jis ten parašė, akylesnis emigrantų spaudos skaitytojas jau anksčiau žinojo. Ir jis pats daugiau remiasi spaudos pranešimais negu asmeniniu patyrimu. Knygoje yra ir originalių minčių. Pavz:

"JAV žvalgybos atstovai i tiesioginę žvalgybinę veiklą įtraukdavo ir žinomus emigracijos veikėjus. Ir šie nesigėdydavo tokio proziško darbo."

Ar tai prisipažinimas kad jis, Alseika, yra tiek NEŽINOMAS, kad dabar pats gali nesigėdyti tokio 'proziško' darbo, tiesa, iš kitos pusės? Skaitytojui Lietuvoje toks priekaištas gali tikrai pasirodyti "keistas"!

Savo knygoje Alseika apverkė emigracijoje atsidūrusių mokslininkų, rašytojų, dailininkų, žurnalistų likimą ir duoda kai kuriuos pavyzdžius, pastebėdamas, kad jo sesuo vis dėlto čia sugebėjo šį tą pasiekti. Man rodosi, kad jo paties likimas yra pats geriausias ir čia ir ten nesėkmės pavyzdys. Prisimenu jį kaip kinui skirto laikraštuko redaktorių. Tur būt svajojo susitikti kada nors su Greta Garbo ir kitomis žvaigždėmis. Ir ką gi? Atsitiktinai pateko i Ameriką ir net pabuvojo Los Angeles, bet grįžo pragyventi iš atsiminimų apie... Audėną.

(vm)

žinioje. Jis tačiau galėtų išvažiuoti, ko jis labai nenori, ar gal gauti kokį užsiėmimą religinėse organizacijose.

Pripažindamas, kad Lenkija pralaimėjo, N.Y. Times gruodžio 3 d. klausė, kaip i tai turi reaguoti Amerika?

Pirmoji pareiga - išveda tas laikraštis - prieš save ir lenkus yra konstatuoti tiesą. Sovietų kumštis Rytų Europoje yra stipresnis negu Vakarų žodžiai ar sankcijos. Ar gali būti tokia naminių neramumų ir Vakarų spaudimo kombinacija, kuri galėtų grąžinti demokratiją? - tai dar reikia įrodyti Kremliaus eis iki karo slenksčio kad sulaukytų revoliuciją.

N.Y. Times ta proga pareiškia panašias mintis, kaip Z. Brzezinskis The New Republic skiltyse, apie ką jau rašėme pereinamoje Apžvalgoje. Girdi, galima siūlyti ūkinės pagalbos už nedidindimą priespaudos. Taip pat negalima palikti ban-

kininkams nustatyti ateities Vakarų politiką Rytų Europoje, kaip buvo iki šiol. Už paramą komunistinei sistemai nieko nebuvo gauta mainais. Kai sovietų vadai diskutavo pavojų, kurie galėtų kilti išvaikant Solidarumą, Vakarų baimė dėl galinčios kilti bankinės panikos atpalaidavusi juos nuo finansinių rūpesčių.

Labai panašios nuotaikos vyravo ir pereinamos savaitės Vakarų Europos ūkinės sąjungos dešimties vyriausybių galvų konferencijoje Kopenhagoje. Baigiamajam komunikate Lenkija nepaminėta nė vienu žodžiu. 'Dešimtukas' pareiškė noro bendrauti konstruktiviam santykių pagerinimui, jei ji peržiūrėtų savo laikyseną... Afganistano klausime.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**VISUOMENINIAI DARBAI NEĮMANOMI
BE SPAUDOS PARAMOS**

Artėjant mūsų įvairių parengimų sezonui, garbin-
gų tautinių švenčių minėjimams, lietuvių visuomenėje tai kelia nusistebėjimą ir klausimą, kodėl taip yra, kodėl mažėja salėse lankytojų skaičius? Šia tema jau buvo mūsų spaudoje daug kartų ir įvairiai pasisakyta. Jaunesnioji karta dar savo tėvynėje gimusi ir čia mokslus baigusi tai laiko vyresniųjų dvasiniu pasimetimu. Tačiau vyresnieji yra įsitikinę, kad mūsų jaunimas, nešamas to krašto dvasiniai pasimetusio jaunimo bangos ne vienas tuo bendruoju keliu nueina. Tikėkim, jog yra tiesos abiejose pusėse, bet yra ir daugiau priežasčių.

Iš daugelio jaunųjų tenka girdėti lyg ir skundą, kad lietuvių renginiai, anksčiau buvę įdomūs, malonūs ir gausiai užpildytos salės, dabar reikalauja per daug laiko ir kantrybės klausyti nesibaigiančių, pasikartojančių kalbų, kada namuose palikti maži vaikai ir daugybė kitų darbų laukia. O kai būna atsilankiusių balsų pamedžiojimui ir parapiinių svetimų atstovų, tai tie dar labiau kenčia nesuprasdami tų ilgų kalbų ir nutaikę tinkamesnį momentą pranyksta iš salės. Žinoma, trumpom kalbom reikia daugiau laiko pasiruošimui, nes kas pasakoma per valandą ar daugiau yra daug sunkiau tą viską pasakyti per pusę valandos ar mažiau. Kaip trumpai ir daug pasakyti yra geras pavyzdys televizijos ir radijo programos dėl jų brangaus laiko taupymo. O taip pat kartais prikviečiama tų svetimųjų svečių ir jie rengėjų nebūdami painformuoti, pradeda tarti sveikinimo žodį net apie savo biografiją. Tai tik minėjimų pradžia, o dar pagrindiniai kalbėtojai, meninės programos, ir valgiai bei gėrimai. Tai man primena jau prieš keletą metų Dirvoje buvęs vedamasis su antrašte "Ar

tikrai tokie esame?" Tai buvo pastabos, kad mūsų parengimus garsinant spaudoje ar radijo bangomis, nuolat primenama, jog bus karštų, šaltų ir gardžių valgių, taurių gėrimų ir k. Tai tartum būtume prakalbas sakant, skaniai valganti ir gerai nugerianti tauta. Man rodos, kad į kultūrinius renginius einame ne gardaus valgio ragauti, o lietuviškos dvasios peno. O kai į gardžius valgius daugiausia kreipiame dėmesio viliodami atsilankyti, tai dažnas ir atsisako lankytis, nes juk šiame turtingame krašte visų didžiuoju rūpesčiu yra, kaip susilaikyti nuo valgio kad svoris nekiltų ir grožis nedingtų.

Suprantama, kad žmonės, kurie aukojasi, dirba savo tautos labui, atsižada daug savo asmeniškų patogumų, yra verti visuomenės pagarbos, bet ir veikėjai, programų vykdytojai, kaip ir kiekvienas darbuotojas neišvengia klaidų, dėl kurių jiems niekas pastabų neduoda, bet vis rečiau pasirodo salėse. O juk atmintyje, kad šiuo metu tautiniai, visuomeniniai bei kultūriniai darbai reikalauja kuo plačiausio užnugario ir didžiausios paramos šių uždavinių vykdymui, negalima pamiršti, jog tų ir jokių kitų visuomeninių uždavinių neįmanoma atlikti be spaudos, kurią veikėjai labai dažnai pamiršta. Kai švenčių rengėjai pasiskardena tik po įvykio, tai negalima reikalauti stipresnės paramos nei iš spaudos kuri tik aplinkiniais keliais ką nors apie jų darbus patiria ir nei iš visuomenės, į kurią nekreipiama reikiamo dėmesio. Organizacijos pačios turėtų palaikyti didesnį ryšį su sava spauda, nes juk kaip gyvas organizme oro, taip organizacijos be spaudos negalėtų egzistuoti, todėl jų valdovai, visuomenės veikėjai pirmiausia turėtų ją vispusiškai paremti, kad jų veikla

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvių centro statybai, kuriame bus apgyvendinti vyresnio amžiaus lietuviai. Šalia to, buvo paprašyta tą paskolą padidinti, finansuojant dar 32 butus, viso 82. Sekretorius pažadėjo į mūsų prašymą pažiūrėti palankiai.

Visus šiuos pasimatymus iš anksto suorganizavo A. Gečys, kurio rūpesčiu ir pastangomis JAV Kongrese buvo suorganizuotas minėtas 'Ad Hoc' komitetas Pabaltijo valstijų reikalams ginti.

...

Kongreso rūmuose įvykusio pagerbimo metu buvo mums pranešta, kad buv. KV pirmininkas Vytautas Kutkus gavo pakvietimą dalyvauti Baltuose Rūmuose, gruodžio 10 dieną. Jis ragino dr. Butkų ir dr. A. Budreckį pasilikti Washingtone ir tame priėmime dalyvauti. Dr. Budreckiui dėl ankstyvesnių profesinių išpaieigijimų pasilikti negalint, dr. A. Butkus nutarė kvietimą priimti. Ketvirtadienio rytą jis pranešė Baltiesiems Rūmams, kad penktadienio priėmimo metu Baltuose Rūmuose dalyvaus naujai išrinktas KV pirmininkas ir Washingtono apylinkės pirmininkė. Asmenų pakeitimas Baltųjų Rūmų vizitui ir leidimas iš Saugumo skyriaus buvo gauti per kelias minutes. Apie Lietuvių bendruomenę Baltieji Rūmai, pasirodo, yra gerai informuoti.

nestokotų visuomenės dėmesio ir kad pasiekti rezultatai būtų paskleisti po visą pasaulį išsisklaidžiusiai lietuvių visuomenei, o ne liktų vien savos aplinkos ribose.

Kalbant apie veikėjų bendradarbiavimą su spauda, Alfonsas Nakas šį klausimą išsamiai išnagrinėjęs paskelbė Lietuvių Žurnalistų Sąjungos leidinyje "Lietuvės Žurnalistas" 9-me numery, kurį turėtų perskaityti kiekvienas aktyviau besireiškiantis visuomeniniam darbe lietuvis. Tarp daugelio jo išdėstytų teisingų minčių tarp kitko jis rašo:

Veikėjai, kurie šykšti komplimentarinių bilietų, kerta šaką, ant kurios jie sėdi. Salėse publikos vis mažėja. Programų atlikėjai priekaištuoja, kad po koncerto, vaidinimo, paskaitos, spaudoje nebuvo paminėti, įvertinti. Kadangi ir jie iš to duonos nevalgo, apkartę traukiasi nuo scenos... Visuomenės veikėjai niekaip negali suprasti, kad atėjęs rašyti jau nebesi malonumo ieškantis svečias, o darbininkas. Rengėjai programą ramiai galės jau sekti. Atėjęs su bloknotu, jau tikrai žiūrovo malonumo neišgyvensi, jau kitaip žiūrėsi ir klausysi, o namo grįžęs dar keletą valandų kankinsies, kad išeitų ir pastabiai, objektyviai ir, mūsų sąlygomis, dar žūt būt, pagiriantčiai..." (eč)

Pagerbti Lietuvos draugai Kongrese...

Tą dieną dr. Butkus ir V. Gureckienė aplankė Lietuvos pasiuntinybę ir turėjo gerą progą pasikalbėti su dr. Bačkiu apie Pasiuntinybės reikalus, naujų Lietuvos atstovų paskyrimo klausimu ir veiksnių santykiavimo problemomis, bei pastangomis tuos santykius suintensyvinėti. Apkalbėta Pasiuntinybės remonto eiga ir kita. Pasiuntinybėje priėmimas buvo labai šiltas ir nuoširdus.

Trečiadienį dar buvo applan-kyta Voice of Amerika Lietuvos skyrius, stebėta transliacija į Lietuvą. Skyriaus direktorius A. Petrutis užrašė platų pasikalbėjimą su dr. Butkum, kuris bus perduotas į Lietuvą. Šia proga reikia pastebėti, kad Voice of America lietuvių skyrius neseniai gavo patį geriausią įvertinimą iš Voice of America direktoriato.

Baltųjų Rūmų pagrindinę delegaciją sudarė lenkai. Lietuviams atstovavo PLB pirmininkas V. Kamantas, JAV KV pirm. dr. A. Butkus ir Washingtono apylinkės pirm. V. Gureckienė. Dalyvavo aukšti JAV vyriausybės pareigūnai, senatorius Ted Kennedy, sen. C. Percy ir Aliaskos senatorius (pavardė, deja, išsprūdo iš atminties) ir kongresmanas E. Derwinski.

Prezidentas R. Reagan savo kalboje pareiškė, kad jis delegacijos akivaizdoje pasirašys dvi proklamacijas: pirmą - išreiškdamas griežtą protestą dėl karo stovio įvedimo Lenkijoje, ir antrą - paskelbdamas maldos dieną sekmadienį, gruodžio 12 d. Savo kalboje Prezidentas pabrėžė, kad Lenkijai uždėtos sankcijos nebus atšauktos tol, kol jos vyriausybė neatšauks karo sto-

vio, kol nepaleis visų politinių kalinių ir kol nepradės dialogo su katalikų bažnyčios ir Solidarumo atstovais.

Maldos dienos rezoliucijoje jis ragino melstis ne tik už lenkų tautą, bet taip pat už visas Sov. Sąjungos pavergtas tautas, išreiškdamas viltį, kad jos visos atgaus pilną nepriklausomybę.

Laukiant lėktuvų aerodrome, buvo gera proga Vytautui Kamantui išsikalbėti su dr. A. Butkum. Paliesti II-rujų Pasaulio Lietuvių dienų ruošos reikalai, artėjančios Vasario 16-tosios ruošos klausimai, Sovietų S-gos užvestos bylos tariamiems nacių kolaborantams lietuviams, jų gynimas ir tarporganizaciniai klausimai. Pokalbis abiem pirmininkams buvo labai naudingas ir pasižadėta pilna abipusė informacija ir nuolatinis kontaktų palaikymas.

Išvadoje - trys dienos Washingtono buvo sėkmingos. Krašto Valdyba yra dėkinga tų visų pasimatymų organizatoriams.

Trečiadienį dr. Butkus dar aplankė VLIKo būstinę ir tarėsi su jo vicepirmininku dr. D. Krivicku. Paliesdami ALT ir LB santykius abu pripažino, kad tų institucijų bendrai suplanuoti ir drauge vykdomi darbai būtų abipusiškai naudingi, kaip pav. bendrai vykdomas Lietuvos Atstovybės Washingtone remontas. Kitas projektas galėtų būti ALTo talka Bendruomenės pradėta iniciatyvai suorganizuoti visuomeninę talką tariamiems nacių kolaborantams lietuviams apginti.

JAV LB Informacija

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu už Lietuvos laisvę kovojančius veiksnus, organizacijų vadus ir visus geros valios lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1983-jų Metų proga.

Tegu 1983-ji metai būna laimingi Jūsų asmeniniame gyvenime ir teatneša šviesesnių laisvės vilčių pavergtai mūsų Tėvynei ir ten kenčiantiems mūsų broliams.

Anicetas Simutis
Lietuvos Generalinis Konsulas
New Yorke

Sveikiname mielus DIRVOS darbuotojus su Šv. Kalėdomis ir linkėdami laimingų ir darbingų Naujų 1983 metų, skiriame 50.00 auką.

Chicagos Lietuvių Moterų Klubas

Dirvą skaitančius klientus, pažįstamus, gimines ir bičiulius, sveikiname švenčių proga ir linkime laimingų Naujųjų Metų.

Petras ir Bronė

L u k a i

Elizabeth, N. . 1982.

Gimines, draugus ir pažįstamus švenčių proga, sveikiname ir linkime LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1983 METŲ.

Verutė ir Vincas

M i s i ū n a i

Elizabeth, N. J. 1982

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga, sveikinu gimines, draugus ir pažįstamus.

Linkiu daug sėkmės.

Kazys Šipaila,

Hilside, N. J.

Visiems savo draugams bei pažįstamiems, ŠV. KALĖDŲ ir N. METŲ proga, nuoširdžiausius linkėjimus siunčia, **Henrikas ir Marija Butkai** iš Mission Viejo, California.

Janė ir Edvardas Šišai iš saulėtos Kalifornijos sveikina visus savo mielus draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki sveikų ir laimingų Naujųjų Metų.

Šiapus ir anapus Pirenėjų *Henrikas Stasas* (6)

Seštą val. ryto suskambėjo telefonas ir viešbučio tarnautojas kvietė keltis. O kai kurios mūsų bendrakeleivės skundėsi, kad jas daug anksčiau prikėlė gaidžiai, kurie vos prašvitus jau pradėdavo giedoti. Neteko man girdėti to originalaus žadintuvo, tačiau tikiu, kad jos nesusapnavo. Juk portugalai labai mėgsta gaidžius ir net rengia pasaulyje pagarsėjusias gaidžių kovas.

Tad, kaip ten bebūtų, ši rytą kėlėmės gana anksti, nes turėjome ruošti visos dienos kelionei į Ispaniją. 7 val. jau pusryčiavome įprastam 5-to aukšto restorane. Rytas buvo nepaprastai skaidrus ir pro didžiulius restorano langus gėrėjau spalvingą Lisabonos panoramą, kurios nauji daugiaaukščiai pastatai saulėje spindėjo, kaip milžiniški prožektoriai. Tolumoje stūksojo Sv. Jurgio pilies siluetai, pilki bažnyčių bokštai ir raudoni senosios Lisabonos stogai. Tad susigundžiau dar keletą kartų paspausti foto aparato mygtuką, nors visi jauskubėjo į autobusą. Viešbučio vestibulyje jau laukė iš Ispanijos atvykusios abi vadovės: Barbara ir Teresė, kurios mus iš Lisabonos lydėjo per visą Ispaniją iki Liurdo, Prancūzijoje.

Išėjus iš viešbučio sutikau vėl visą eilę vertelgų, kurie ši rytą Madeiros rankdarbius siūlė jau žymiai papigintomis kainomis. Daugelis mūsų moterų susigundė ir tuoj išsivystė intensyvi paskutinių minučių prekyba. Deja, prekybą pačiam įkarštyje reikėjo nutraukti, nes buvo laikas važiuoti ir vadovės ragino sėsti į autobusą.

Iš Lisabonos pajudėjome su skaidria ryto nuotaika, pilni įvairių išpūdžių ir malonių prisiminimų iš spalvingos portugalų sostinės. Paskutinį kartą važiuodamas Lisabonos gatvėmis stebėjau bundančio miesto darbo dienos pradžią, kuri man atrodė šiek tiek skirtinga nuo Chicagos, Clevelando ar kitų Amerikos miestų. Natūralu, nes gi skirtingi žmonių papročiai, skirtingas gyvenimo būdas bei tradicijos ir sudaro Portugalijos - kaip ir kiekvieno krašto - originalumą ir kultūros savitumą. Charakteringas portugalų dėmesys grožiui - ypač gelėms, kurių čia tiek daug prie namų, gatvėse, aikštėse ir parkuose. Iš autobuso stebėjau sidabru trykštančiu fontano gėlių pardavėjas, kurios čia jau ankstų rytą rikiavo spalvingas gėlių puokštes, raudonų rožių pintines ir aukštas pampų smilgas. Susidarė įspūdis, kad portugalai daug dėmesio skiria savo gyvenamos aplinkos estetikai, kasdien puošdami savo butus gyvomis gelėmis. Atrodo, kad nemažiau čia kreipiamas dėmesio ir į miesto švarą bei gražinimą.

Pravažiavę keletą gatvių pasiekėme gilų Alkantaro slėnį, per kurį toli nusitęsia aukštai iškilęs impozantiškas akvaduktas. Jo pilko granito arkos vietomis siekia net 214 pėdų aukščio. Tačiau tai ne romėnų palikimas, o statytas portu-

galų 1728-48 metais. Pro vieną šių aukštų arkų kelias vedė žemiausia slėnio vieta, kurią iš abiejų pusių supo aukšti krantai, apaugę žaliuojančia augmenija. Iš žalumynų iškilę balti pastatai atrodė lyg būtų pakabinti ant uolų. Pakilę iš slėnio važiuavome Avenida da Ponte gatve, kuria pasiekėme ilgiausią Europos tiltą per Tejos upę. Teja, šioj vietoj vadinama 'Siaudų jūra', ši rytą spindėjo skystu auksu, saulės nušviesta. Anoj pusėj upės, Almados aukštumoje, matėsi tamsūs kontūrai milžiniškos Kristaus Karaliaus stovylos. Tik privažiavus arčiau ši nepaprasta granito skulptūra iškilo visu savo grožiu ir didingumu. Autobusui pasiekus Almados aukštumą dar kartą atsigręžiau į saulės spinduliuose skendėjančią Lisaboną, kuri švitejo dramatišku efektu ir nepaprastu žavesiu. Lisabona graži ne tik gamtiniu grožiu, bet ir portugalų išskirtiniu architektūriniu menu, kuris šiam miestui suteikia romantinį ir estetinį pasigėrėjimą. Drįsčiau Lisaboną lyginti su Neapoliu, Haifa, Palermo ir kitais išskirtinio grožio miestais.

Už Almados aukštumų pasiekėme greitkelį, kuris eina per didžiausią Portugalijos provinciją - Alentejo. Alentejo, arba Alem-Tejo, reiškia anapus Tejos upės. Si pietų Portugalijos provincija charakteringa savo praeitimi, gražia gamta ir savitu žmonių gyvenimo būdu. Čia ilgus amžius vyko žiaurios portugalų kovos su maurais ir įsibrovėliais ispanais, kurie čia viską naikino ir žudė. Todėl ilgai ši provincija skurdo ekonominiai ir kultūriniai. Iš autobuso stebėjau šių kovų liekanas, kurios čia išskyla uolų viršūnėse, kaip arų lizdai. Pilių ir tvirtovių griuvėsiai čia dažnai pajavirina nurdavusias aukštumas. Tik išsikovoje laisvę portugalai ši kraštą pavertė žemės ūkio aruodu: dideli plotai paversti derlinga žeme, kurioje auga alyvmedžiai, žaliuoja kukurūzų laukai, vynuogynai, eukaliptų ir kamščiamedžių miškai. Eukaliptai greit auga ir portugalų popierio pramonei teikia pagrindinę žaliavą, tuo tarpu kamščiamedžio žievė eksportuojama ir sudaro ⅓ viso pasaulio produkcijos. Alentejo - šiandien turtinga Portugalijos provincija, su gana aukštu gyvenimo standartu. Tarp žalių skėtinių pušų ir sidabrinių alyvmedžių stebėjau gražias baltas sodybas, kurių pastatai atrodė lyg būtų ką tik nuplauti ir melsvom azulėjom dekoruoti. Taip pat bažnytikaimiai ir maži miesteliai puošiasi baltais pastatais su ryškiai raudonais stogais, kurie iš tolo atrodo kaip spalvinga atvirutė.

Privažiavome ir didesnį miestelį Alcacer do Sal, kuris čia išsidėstęs viename Rio Sado upės krante. Miestelio gale, ant aukštos uolos išdidžiai stovi sena pilis, kurios pilki siluetai atsispindėjo ramiam upės vandeny. Žemiau pilies - didelė pilko akmens bažny-

čia su nukirstais bokštais, ant kurių visa eilė gandrų įsitaisė lizdus. Vieni ištiesė savo ilgus kaklus kaleno, kiti - plačiai išskėtę sparnus - ruošėsi pakilti. Toks artimas, bet seniai bemaitytas vaizdas, trumpam momentui mintyse sugrąžino vaikystės dienas ir gimtąjį kaimą.

Tačiau prisiminimai greit išblėso. Važiavome toliau ir vaizdai keitėsi. Banguojančios kalbos nusitęsė toli iki horizonto. Vienoje šių sustojome priešpiečiams. Čia tarp senų alyvmedžių stovėjo balta kaip sniegas pousada - tipiška portugalų užieiga. Pousados, kaip ir ispanų paradorai, prilygsta mūsų krašto moteliams. Tačiau dažniausia jos būna įrengtos senose pilyse, ar naujai pastatytose pastatuose, kurių architektūroje pilnai išlaikytas šių tautų tradicinis stilius. Šios užieigos paprastai turi visus modernius įrengimus ir švariai užlaikomos. Si pousada taip pat buvo labai jauki ir švari, su ilga terasa ir puikiu vaizdu į mėlynus tolius. Pasištinę čia jaukiame restorane, važiuavome toliau link Ispanijos.

Alentejo provincija, nuo Lisabonos, tęsiasi į pietus apie 150 km. ir atsiremia į aukštus Algarve kalnus. Mūsų kelias dabar vedė per aukštutinę Alentejo (Alentejo Baixa). Gamta čia kalnuota, nenuobodi. Kalnų tarpekliuose čiuroleno upeliai, o jų pakrantėse daugybė raudonais žiedais pasipuošusių oleandų. Taip ištisos raudonos juostos vingiavosi visais kalnų tarpekliais. kalnų papėdėse baltavo kaimai ir miesteliai, kurie mus stebino savotiškais, nematytais namų kaminais. Į šiuos charakteringus kaminus Barbara atkreipė mūsų dėmesį pastebėdama, jog tai ne tik paprasti dūmtraukiai, o savotiški meno kūriniai. Kiekvienas kaminas individualus ir matosi, kad statytas su pasišventimu ir lakia fantazija. Individualūs jie savo forma ir ornamentika. Vienų angos dūmams išeiti yra vertikalios, kitų - horizontalios; vieni papuošti įvairiom arabeskom, kiti - kokia tai tinkline ornamentika, o treči panašūs į šachmatų bokštus su dantytom viršūnėmis. Mat maurai čia viešpatavo 500 metų, todėl užtinkama nemažai jų kultūros liekanų. Ir čia minėti kaminai yra statyti jų kultūros itakoje, jų minaretų pavyzdžiu. Kai kurie net atrodo kaip maži minaretai. Šiandien jie tik turistinė atrakcija ir vaizdingai praturtina šio krašto dabartį.

Toliau portugalų gyvenvietės retėjo ir liko tik kalnai su skurdžia augmenija. Privažiavome Ispanijos sieną - Rosal de la Frontera. Čia sustojome kiek pasižvalgyti po tipišką Andalūzijos kalnų miestelį, kur iš karto į akis krito nerūpestinga šio krašto žmonių gyvenimo aplinka. Vieni šią karštą popietę lėtai slampinėjo gatvėmis, kur tarp suaugusių daugybė menkai apsirengusių vaikų lakstė, kiti nerūpestingai leido laiką prie alaus bokalo ar vyno stiklo. Iš esamos aplinkos negalėjau suprasti, ar tada buvo darbo diena ar sekmadienis.

(Bus daugiau)

Gydyt ar leist numirt?

(2)

Dr. Danielius Degėsys

Modernios eutanazijos idėja Jungtinėse Amerikos Valstybėse prasidėjo 1938 metais įsteigus Amerikos Eutanazijos Sąjungą. Ta sąjunga turėjo keletą tikslų: 1) Ji propagavo idėją, kad tik pats ligonis, o ne kas kitas turi teisę nuspręsti ar jis turi būti gydomas ar ne. 2) Ji smerkė medicinišką gydymą, kuris tik prailgindavo mirimo procesą ir su tuo procesu susijusias kančias. Jie siūlė tokiems ligoniams duoti tik tokius vaistus, kurie palengvintų jų kančias taip, kad jie mirtų be skausmų natūralia, nenužmoginta mirtimi. 3) Žinant, kad paskutines dienas išgyvendamas ligonis gali nesiorientuoti ir nesuapuoti savo padėties, todėl jie reikalavo, kad paciento anksčiau pareikštas noras dėl jo gydymo būtų vykdomas tiek gydytojų tiek ligoninių. 4) Siekdami apsaugoti mirštančių ligonių bei gydytojų teises jie ragino paskirti valstybės legislatūras leisti įstatymus pagal kuriuos ligonis legaliu dokumentu galėtų apsaugoti nuo gydymo, kuris tik prailgina mirimo procesą.

Paskirų valstybių legislatūros bei Amerikos Gydytojų Sąjunga (A.M.A.) nenoriai šį klausimą nagrinėjo. Nuo 1970 metų iki 1981 metų, berods, tik 26-ios valstijos išleido įstatymus nusakančius žmogaus mirties definiciją. 1970 metais Kansas valstijos legislatūra buvo pati pirmoji patvirtinusi tokį aktą. Tokie aktai nusako kada gydytojas gali nutraukti gydymą ir tokiu būdu atpalaiduoja gydytoją nuo teisminės atsakomybės. Amerikos Gydytojų Sąjunga (A.M.A.) tik 1973 metais priėmė rezoliuciją pritarančią pasyvio eutanazijos vykdymui. Aktyvią eutanaziją, žinoma, jie pasmerkė, nes gydytojas, duodamas, Hippokratito priesaiką, pasižada neduoti niekam mirtingų vaistų net jeigu jų kas nors ir prašytų. Aktyvią eutanaziją smerkia ir katalikų bažnyčia, tuo tarpu pasyvią eutanaziją ji aprobuoja. Popiežius Pijus XII 1957 metais lapkričio mėnesį, kalbėdamas anesteziologų kongrese, Romoje, ragino nevertoti herojiškų ir ekstrordinariųjų priemonių skausmuose esantiems ir be vilties pagyti ligoniams. Jis ragino tokiems ligoniams leisti numirti natūralia mirtimi, sudarant tik sąlygas, kad jie nesikankin-

tų ir nekenėtų skausmų.

Eutanazijos idėja dar ir dabar turi šalininkų bei priešininkų. Jos priešininkai tvirtina, kad gyvenimą, nežiūrint koks jis bebūtų, reikia kiek galint ilgiau pratęsti. Už pratęsimą gyvenimo jų nuomone kalba trys argumentai. Pirmas — yra galimybė kad pratęsus ligonio gyvenimą ligonis gali pasitaisyti, arba gali atsirasti tuo metu vaistai, kurie jį gali pagydyti; Antras — tai, kad gydytojo diagnozas gali būti klaidingas ir trečias — giminių ir bendrai ekonominė būklė gali turėti įtaką į eutanaziją.

Pirmas argumentas, kad ligonis laikui bėgant gali pasveikti, nėra realus, nors medicinos istorijoje yra aprašyta virš 100 paskirų atsitikimų kur ligoniai buvo skaitomi nepagydomais, bet pagijo savo jėgomis arba naudodami kokias nors gydymo priemones. Tokie įvykiai yra taip reti, kad praktiškai jie ligos atveju vilčių suteikti negali, gi galvoti, kad kelių savačių bėgyje bus atrasti vaistai kurie pagydytų paskutinėje stadijoje besikankančią ligonį nėra realu. Naujų vaistų atradimas užtrunka ilgai, o jų bandymas nė kiek netrumpiau.

Antras argumentas, kad yra galimybė, jog gydytojo diagnozas gali būti klaidingas, praktiškai neegzistuoja. Eutanazijos reikaluose diagnozas būna tikrinamas ne vieno, bet kelių gydytojų. Jie visi remiasi objektyviais, o ne subjektyviais daviniais.

Trečias argumentas, būtent, ekonominis faktorius yra daugiausiai realus. Šeimos ir bendrai ekonominė padėtis gali turėti įtaką į eutanaziją. 1962 metais Seattle į inkstų ligų centrą pateko trys ligoniai sergantieji sunkia inkstų liga. Du buvo apie 40 metų amžiaus, turintieji šeimas ir geras profesijas. Gi trečias ligonis buvo 33 metų darbininkas. Seattle inkstų ligų centre (reikia stebėtis, bet tai yra faktas) tuo metu buvo tik vienas dialyzo (dirbtinių inkstų) aparatas, kuriuo buvo galima gydyti tik vieną pacientą. Reikėjo nuspręsti kuris iš tų trijų ligonių turėtų būti gydomas. Buvo sudarytas komitetas iš dviejų gydytojų, advokato, bankininko, darbo organizacijos vadovo, namų šeimininkės ir kunigo.

Komiteto sprendimas buvo palankus darbininkui, nes jis turėjo 6 vaikus, o jam mirus jais būtų reikėję rūpintis socialinėm įstaigom. Kelių savačių bėgyje kiti du ligonys mirė. Ar tų dviejų žmonių mirimą mes galime vadinti eutanazija yra filosofinis klausimas. Šis įvykis tik rodo kaip yra susipynę mirties ir gyvenimo situacijos su ekonomine realybe.

Yra skaitoma nemoralu paciento gydymą risti su jo finansiniais resursais, bet vis dėlto gydytojas pacientui esant beviltiškoje ir nepagydomoje būklėje privalo apsaugoti šeimą nuo katastrofinių išlaidų. Pacientą laikyti intensyvios priežiūros skyriuje (I.C.U.) su prijungtu respiratorium į dieną reikia mokėti nuo 500 iki 900 dolerių. Kiek gi tokių ligonių kaip Karen Quinlan galima išlaikyti ligoninėje? Už vienuolio Joseph Fox 5-kių mėnesių buvimą ligoninėje reikėjo mokėti 87 tūkstančius dolerių neskaitant 20 tūkstančių dolerių teismo išlaidų. Gydytojas turėtų turėti ne tik teisę, bet ir pareigą nutraukti gydymą jeigu jo nuomonė tas gydymas yra betikslis. Jeigu mes galvojame, kad sprendimas užbaigti ligonio gyvenimą yra dalis viso gydymo, tai gydytojas negali atsisakyti savo pareigos. Kalifornijos įstatymai nusako, kad jeigu ligonis prieš patekdamas į ligoninę raštiškai pareiškia norą, patvirtintą dviejų liudininkų, kad jo gyvenimas nebūtų pratęstas ekstrordinarinėmis priemonėmis beviltiškos ligos atveju, pripažintu dviejų gydytojų, tai ligonio gydytojas privalo vykdyti ligonio norą, arba jeigu gydytojui tai nepriimtina, tai jis turi parūpinti kitą gydytoją, kuris ligonio valią įvykdytų. Kitu atveju ligonio gydytojas yra atsakingas prieš etikos komitetą.

Aktyvios eutanazijos šalininkai sako, kad pasyvi eutanazija tik prailgina ligonio agoniją. Jie sako, kad numarinti skausmuose esantį ir be vilties pagydyti ligonį būtų kur kas humaniščiau jį numarinti suleidžiant jam didelę dozę skausmą malšinančių vaistų. Nežiūrint kad Jungtinių Amerikos Valstybių įstatymai aktyvią eutanaziją traktuoja kaip žmogžudystę, bet praktikoje jie nėra tokie griežti. Ligi 1971 me-

tų buvo žinomi 9 aktyvios eutanazijos (mercy killing) įvykiai, padaryti gydytojų ir 16-ka padarytų ligonių draugų arba jų giminių. Iš devynių gydytojų, įvykdžiusių aktyvią eutanaziją, 2 buvo teismo nubausti, bet bausmė sulaikyta; o iš 16-kos draugų arba giminių įvykdytų — kai kurie buvo išteisinti, kiti nubausti, bet bausmės buvo visiems sulaikytos. Teisėjai visais atvejais ėmė dėmesin motyvą, kad aktyvios eutanazijos vykdytojas norėjo tik palengvinti ligonio kančias.

Naturalu, kad įstatymai ir teismo bausmės turi apsaugoti nuo eutanazijos tuos ligonius, kurie jos nenori. Bet ką daryti su tais ligoniais, kurie yra agonijoje ir ilgiau gyventi nenori? Paimkim, kad ir Floridoje gyvenusio Abe Perlmutterio mirtį. Išjungus respiratorių jis dar dvi dienas kankinosi kol numirė. Ar nebūtų buvę gailestingiau suleisti jam skausmą malšinančių vaistų didesnę kiekį ir be kančių numarinti? Arba paimkime ligonį mirštantį nuo gerklės vėžio ligos. Jis yra dideliuose skausmuose nenuraminamuose net su morfijaus bei Demerolio injekcijomis. Visiems aišku, kad jis mirs dienų arba savačių bėgyje nežiūrint gydymo. Jis nenori toliau tokiuose nepakenčiamuose skausmuose gyventi ir prašo gydytojo užbaigti jo gyvenimą. Jo šeima pritaria jo norui. Savime aišku, kad gydytojas nori padėti ligoniui, bet kaip?

Jungtinėse Amerikos Valstybėse iš šešių šimtų gimdymų maždaug vienas vaikas gimsta su Down's sindromu (Mongoloidizmu). Tokie protiniai defektyvūs vaikai daugumoje miršta nesulaukę 20-ties metų. Dažnai jie gimsta su įvairiais stemplės bei žarnų sutrikimais reikalingais operacinės intervencijos tiems defektams pašalinti. Kai kurie tėvai to nemato, bet ligoninės personalui skaudu būna žiūrėti į besikankančią vaiką. Todėl ir kyla klausimas kas yra geriau?

Eutanazijos šalininkai ir priešininkai savo pažiūras gina įsitikinimais, o ne objektyviomis žiniomis. Mokslinio įvertinimo eutanazijai mes neturime ir negalime turėti. Ji remiasi gailesčiu tų žmonių, kurie būdami nepagydomoje ir beviltiškoje būklėje kenčia didelių skausmų, arba būdami be sąmonės komoje tik vegetuoja. Nežiūrint mūsų humanistinių ir gailesčio motyvų mes turime laikytis normų kurios sa-

to mūsų gyvenimą. Mes gyvename socialinėje santvarkoje, kuri remiasi juridiniais, religiniais ir etikos nuostatais, smerkiančiais aktyvią eutanaziją, todėl mes jos vykdymui pritarti negalime. Tuo tarpu pasyvio eutanazijos idėja remiasi ne tik gailesčiu, bet ir logika ir randa vis daugiau pritarimo ne tik minėtų institucijų bet ir pačių žmonių tarpe.

NAUJOS KNYGOS

• Dr. Albertas Gerutis. DR. DOVAS ZAUNIUS. Mažosios Lietuvos sūnus — Nepriklausomos Lietuvos valstybės užsienių reikalų ministras. 566 psl. kietais viršeliais, su aplanku, kaina 6 dol. Monografijos leidimo mėcenatai: Dr. Vacys ir Dr. Augusta Zauniūtė-Šauliai, Vincė Jonuškaitė-Zaunienė ir Giedrė Zauniūtė. Išleido Vilties Draugijos leidykla, 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

NAUJOJI VILTIS

• NAUJOJI VILTIS. Politikos ir kultūros žurnalas. Nr. 15, 1982. 200 psl. kaina 5 dol. Leidėjai: Korp! Neolithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Redakcinė kolegija: Aleksas Laikūnas (redaktorius), dr. Bronius Nemickas ir Mečys Valiukėnas. Redakcijos adresas: 935 Beverly Road, Cleveland Ohio 44121. Tel. (216) 382-9851. Administratorius Bronius Kasakaitis, 7150 Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 778-7707.

Antrasis Pirčiupis...

Bolševikų siautėjimas Merkinės apylinkėse

(5) Rašo ok. Lietuvos pagrindžio laikraštis Aušra

Zyda Radzevičių gerai prisimenu, nes jis - iš keršto lietuviams - virto tikru sadistu. Jo sudrausti niekas net ir nebandė, nors apie jo žiaurumą visiems buvo žinoma. Stai kai kurie jo 'darbeliai'.

Kartą rūsijie prie turgavietės buvome 22 žmonių (tą dieną buvo daug išvedę kažkur, o šiaip būdavome 50-60 žmonių). Radzevičius savo šautuvą atidavė kitam prižiūrėtojiui, o pats įėjo į kamerą su naganu rankoje. Visus sustatė į vieną kampa. Priekyje stovėjusiam liepė prieiti prie jo į rūsių vidurį. Tą Radzevičius griebė už apykaklės ir su naganu rankena pradėjo mušti per galvą. Kai areštuotasis prapliupo krauju, paleido jį ir liepė stoti į priešingą kameros kampa. Toliau buvo lygiai pasielgtas su antru, trečiu ir t.t. Sumušė ir sukrūvino visus iki vieno. Nebuvo kam pasiskusti negalėjome paprašyti savo žaizdoms aprišti tvarstį. Reikėjo plėsyti savo utėlėtus marš-

kinus. Nuo kraujo užkrėtimo mus apsaugojo tik karštos maldos.

Vilniaus gatvėje buvusiam alaus sandėlyje įeiti galima buvo laiptais, kurie iš oro buvo dengti. Tačiau jie vedė ne į apačią, bet į rūsių palubę. Ki taip sakant, rūsių durys buvo palubėje, o nuo tų durų žemyn reikėjo lipti paprastomis kopėčiomis. Kada Radzevičius atvesdavo areštuotą iš tardymo ar iš kito rūsių, tai jis pirmasis pakildavo laiptais atidaryti rūsių durų. Vos duris atidaręs, liepdavo antram prižiūrėtojiui leisti areštuotą. Tas prieidavo laiptais prie atvirų durų, o tada Radzevičius trenkdavo areštuotam į pečius šautuvo buožę. Aišku, nelaimingasis nuo smūgio kriste krisdavo nesiekęs kopėčių. Kaliniai, vos atsivėrus durims, vi suomet laukdavo išskėtę rankas, kad žmogų sugautų dar ore ir šitaip apsaugotų nuo sužalojimo.

Vieną dieną Radzevičius, atsidaręs rūsių duris, šovė į rūsi. Šis sadistas tiesiog išprotėjo. Nežinia kas jam užėjo Regis, tą dieną ir girtas nebuvo. Žinoma, šūvi paleido ne tiesiog į žmones, bet į sieną. Tačiau kulka atšokusi užkliudė vienam areštuotam nosį ir veidą. Už šį 'šposą' Radzevičiui niekas nieko nesakė.

Tačiau kartą atsitiko taip, ko ir pats Radzevičius nesitikėjo. Kai jis, atidaręs rūsių duris, areštuotąjį nuleido žemyn, kaip visada trenkęs buožę į pečius, nuo smūgio šautuvą iššovęs pataikė laiptų pradžioje stovėjusiam kitam prižiūrėtojiui, kuris krito negyvas. Po šio įvykio Radzevičiaus nebematėme. Kas su juo atsitiko nežinia.

Areštuotiems valgyti duodavo kartą į parą 'sriubos'. Kieno artimieji buvo namuose ir galėjo atvažiuoti į Alytų, retkarčiais atveždavo maisto. Tačiau rasti areštuotąjį ir perduoti maistą Alytuje, kartais neįtekdavo dviejų parų. Niekados niekas nepaaiškino, kur gali būti areštuotasis. Paprastai namiškis, atsistodavęs eilėn prie kurio nors rūsių ar bunkerio ir čia, pagal eilę, gaudavo atsakymą: 'Tokio pas mus nėra!'. Vadinas, eik prie kito rūsių. Vėl eilėje šalk. Ir taip su maišeliu tekdavo stūguriuoti, kol galų gale pataikydavo rasti.

Areštuotieji ne tik buvo terorizuojami, mušami, bet ir pusbadžiu laikomi antisanitarinėmis sąlygomis. 1945 m. kovo pabaigoje kelis šimtus areštuotų išrikiavo ir pėsčius nuvarė į Marijampolės (Kapsuko) kalėjimą. Laimė, kad pasitaikė šiltos dienos, nors naktimis gero kai šalo. Ejome dvi dienas. Marijampolės kalėjimas buvo perpildytas. Kameroje, kurios buvo skirtos penkiolikai, šuto po 120-140 žmonių! O buvusioje kalėjimo koplyčioje buvo gal koks 1000 kalinių. Nors kalėjime siautė niežai ir utėlės, tačiau buvo ramiau, mušimų beveik neteko girdėti.

Mane įgrūdo kameron, kur ant grindų radau susirietusį Griškabūdžio kleboną. Kiek bandžiau jį kalbinti, neišgirdau iš jo nei vieno žodžio, visą laiką dejavo. Nesužinojau kas jam nutiko, bet greičiausiai buvo sumuštas. Rytojaus dieną jį kažkur išnešė ir taip apie jį daugiau nieko nebesužinojau.

1945 m. birželio 28 d. apie 2000 kalinių iš kalėjimo nuvarė į geležinkelio stotį ir susodino į paruoštus prekinus vagonus po 45 žmones mažuose vagonuose, po 90 - dideliuose. Tos pačios dienos vakare Kauno stotyje prie mūsų traukinio prikabino dar kažkiek vagonų su Kauno kalėjimo kaliniais, o birželio 29 d. - su Vilniaus kalėjimo kaliniais. Čia prisidėjo dar antras garvežys. Taigi

didžiulis ešalonas, traukiamas dviejų garvežių, po 14 parų pasiekė Vorkutą. Partijoje apvogus paskutinius skudurus, mus visus išskirstė po įvairias Vorkutos anglies baseino kasyklas, kuriose labai daug mūsų tautiečių mirė dėl nepakenčiamo darbo ir gyvenimo sąlygų. Cionai mus konvejeriu teisė, nedavę net žodžio ištart, nes mus visus atvežė kaip tardomuosius. Nedaug iš Vorkutos po metų kitų paleido. Pavyzdžiui, A. Balčius iš Dubaklonio 1945 m. sausio mėn. vežė Alytun savo ir kaimynų sūnus į karinį komisariatą. Pakeliui juos sutiko čekistai ir, areštavę jaunuolius, pristatė kartu su mumis Vorkuton. Tokius turėjo išleisti. Tik kiek jiems reikėjo pereiti rūsių, bunkerų ir kamerų kančių!

Kartu su mumis buvo nemažai žmonių, kurie 1944 m. gruodžio 24 d. buvo areštuoti Klepočių, Lizdų, Druskininkų ir kituose kaimuose. Jie vi-

si rūsiuose buvo daugiau ar mažiau sumušti, kankinti ir pagaliau nuvežti į lagerius, o kai kas ir kariuomenėn.

Besikalbant su jais paaiškėjo, kad jie nežinojo apie 1944 m. Kūčių dienos tragedijos mastą bei žiaurumus gimtinėje - mat kaimai, išskirstyti į vienkiemius, buvo išsidėstę dideliame plote. Kiek jų nebesugrįžo į savo gimtuosius namus iš Alytaus rūsių, Vorkutos lagerių ar iš karinių stovyklų, darbo batalionų? To šiandien niekas nežino ir vargu ar kada nors sužinos. Kai sugrįžę norėjome nueiti į tuos kaimus pranešti artimiesiems, kad buvome kartu su jų sūnumi ar broliu, deja, dažniausiai mums buvo pasakyta, kad toks žmogus buvo nušautas, kiti jo šeimos nariai Sibire vargsta. Nebuvo kam pranešti... Tada supratome, koks barbariškas išvaduotojų darbas buvo atliktas tą šventą Kūčių dieną.

(Bus daugiau)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

IR

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

40 East 49th Street, New York, N. Y. 10017

SVEIKINA VISUS SAVO KLIJENTUS
SU ŠVENTĖMIS

IR

NAUJAIS METAIS

IR LINKI VISIEMS VISO GERIAUSIO.

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1. — 1982.

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnoninės eilutei medžiagos su įrašu "All wool made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 svaras geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnoninė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimu \$400.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su maitu): Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, graži apykaklė, sveria 5 v. \$220.00

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 v. \$100.00

Pigesnis minko kailis paltui, sveria 5 sv \$ 88.00

Jeans, rumbuoto velveto \$ 42.00

Vyriškas arba moteriškas megstinis \$ 44.00

Vilnonė arba šilkinė skarelė \$ 12.00

Teleskopis lietsargis \$ 12.00

Vyriški arba moteriški pusbačiai \$ 44.00

Puiki suknelei medžiaga \$ 40.00

Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m. \$ 66.00

Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 66.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$ 80.00

Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m. \$100.00

Šie produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.00, 1/2 sv. nescafes — \$6.00, 1 sv. pupelių kavos — \$7.00, 1 sv. šokolado — \$7.00, 40 cigarečių — \$5.00.

Sudarant siuntinį iš minėtų prekių reikia pridėti persiuntimui \$52.00.

Siunčiame pramoginės ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta į Lietuvą.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB,
ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

LOS ANGELES IŠKILMINGAI PAMINĖTA NEOLITUANŲ SUKAKTIS

ED. BALCERIS

Š. m. lapkričio mėn. 20 d. Los Angeles neolitanai, čia veiksmingiau atsikūrę prieš 10 metų, labai iškilmingai ir išpūdingai atšventė pirmosios ir seniausios lietuviško akademinio jaunimo Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos Neo-Lithuania 60 metų garbingą sukaktį. Perpildyta Tautinių Namų salė — 170 akademinio jaunimo ir vidurinėsios kartos bei dailė ir žilagalvių korporacijos draugų — korporacijos vėliavą ir jos šūkį "Pro Patria" pagerbia atsistojimu, pradėdami iškilmingą sueigą ir šventę. Sudiedojus tautos himną ir susikaupimo minute pagerbus žuvusius, be žinios dingusius ir mirusius korporantus-es, pirm.. Aloyzas Pečiulis suglausta kalba pasveikina šventės dalyvius ir pakviečia Vyr. Valdybos atstovą fil. Joną Jurkūną pasakyti pagrindinę kalbą šia proga. Ši jaudinanti kol. J. Jurkūno kalbą apie Korp! Neo-Lithuania sudėtas aukas ant Tėvynės laisvės aukuro, spausdinama Dirvoje atskirai.

Vicepirm. fil. dr. Emanuelis Jarašūnas perskaitė senjorų sueigos nutarimą, kuriuo pakeliami į senjorus-es ir jam suteikiamos Korp! spalvos (alfabeto tvarka): Algirdui Brazinskui, Algirdui Gedgaudui, Leonui Juozapavičiui ir Laimai Pulkaunikaitei-Wheeler. Tėvūno S. Petravičiaus ir savo vardu su buvusiais

junjorais jautriu žodžiu atsisveikino magistras fil. Ramunė Vitkuvienė. Spalvas naujiesiems pilnateisiams neolitanams uždėjo Vyr. Valdybos atstovas kol. J. Jurkūnas ir Los Angeles padalinio pirm. A. Pečiulis visai perpildytai salei giegant "Lietuva brangi".

Visi keturi duoda iškilmingą Korp! priesaiką ir pabučiuoja vėliavą. Pirm. A. Pečiulis sveikina naujuosius Korp! šeimos narius ir linki aktyviai įsijungti į darbą Pro Patria. Pakeltųjų vardu kol. A. Brazinskas dėkoja senjorai už pasitikėjimą ir tvirtu lietuvišku patriotiškumu pasižada šio pasitikėjimo neapvilti.

Jau anksčiau, savo kalbą baigdamas, kol. J. Jurkūnas pasveikino Los Angeles neolitanus Vyr. Valdybos ir Chicagos padalinio vardu. Šioje dalyje sveikinimus pradėjo pakviestas Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstovas, mūsų visų čia taip gerbiamas ir mylimas Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas. Po jo sveikina, tuo suteikdama Los Angeles neolitanams išskirtinę garbę, specialiai į šią šventę atvykusi, jos dviejų dukrų Hypatijos ir Evelinos lydimą, iš Santa Fe, New Mexico, mūsų pati pirmoji mecenatė Hypatija Šliūpaitė-Yčienė-Žiūrienė. Kai Korp! įsisteigė 1922. XI. 11 d. tai jau tais pačiais metais gruodžio mėn. mie-

Šventės prezidiumas. Iš kairės: (nematyti tėvūno St. Petravičiaus), R. Vitkuvienė — magistras, E. Gedgaudienė — sekr., J. Jurkūnas — Vyr. Valdybos atstovas, kalba pirm. A. Pečiulis, Em. Jarašūnas — vicepirm., K. Švarcaitė — išd., D. Gudauskaitė — narė ir Ed. Balceris — arbitras. Prie vėliavos: J. Gediminienė, L. Raibys ir Laima Tumaitė-Miccoclis.

Pakeliamieji duoda priesaiką. Iš kairės: Algirdas Brazinskas, Algirdas Gedgaudas, Leonas Juozapavičius ir Laima Pulkaunikaite-Wheeler.

A. Pečiulis ir J. Jurkūnas deda spalvas A. Gedgaudui, jam iš kairės L. Juozapavičius ir Laima Pulkaunikaite-Wheeler.

Garbės stalas. Iš kairės: J. Jurkūnas, už jo J. Sinkienė, E. Sinkys, Evelina Yčaitė, mecenatė Hypatija Yčienė, A. Devenienė-Grigaitienė, tik galvos matyti D. ir Br. Railų, K. Grigaitis ir V. Jurkūnienė. Dešinėje latvių Korp! Lettonia junjoras Burkevics.

la mecenatė tik ką gimusiai korporacijai įteikė 1,000 litų (apskaičiuokite jūs patys kiek šimtų tūkstančių dolerių tai būtų šiandien, atsišvelgiant į anuometines sąlygas ir kokia tada milniška ir moralinė parama buvo). Jos jaunatviškai

tartą žodį, prisimenant prieš 60 m. 13 korporantų steigėjų bei jų rėmėjų žengtus pirmuosius nelengvus žingsnius, visa šios šventės akademinė auditorija su giliu dėkingumu ir pagarba jai savo širdyse dar ilgai nešios ir ne kartą pagalvos

apie ją ir, duok Dieve, kad jos pavyzdžiu ir šiandien daugiau ją pasektų.

Latvių Korp! Lettonia vardu (jų šioje šventėje dalyvavo 5) sveikino jos pirm. Visvaldis Burkevics, prisimindamas tuos glaudžius ryšius tarp abiejų korporacijų dar nepriklausomybės laikais, pasirašius draugiškumo sutartį. Mūsų atstovai taip pat dalyvauja jų šventėse. Fil. Algis Karalius pasveikino Skautų Akademikų Korp! vardu, kurių šioje šventėje dalyvauja labai gausus būrys. Raštu sveikino R. Dabšys, Lietuvių Bendruomenės Vakarų Apygardos pirm., telegrama — Vincė Jonuškaitė - Zaunienė - Leskaitienė, miela Korp! bičiulė ir V. D. U. choro garbės narė ir Detroito padalinio vardu kol. A. Vaitiekaitis.

Pakeltųjų globėjai įteikė savo globotiniams po Korp! leidinį — A. Brazinskui — A. Pečiulis, A. Gedgaudui — A. Mažeika, L. Juozapavičiui — Ed. Balceris ir L. Pulkaunikaitei-Wheeler — Em. Jarašūnas. Pakeltuosius visa salė sveikino griausmingomis ovacijomis.

Iškilmingą sueigą užbaigė pirm. A. Pečiulis, padėkodamas taip gausiai susirinkusiems svečiams ir apgailestavo, kad Tautinių Namų salė buvo per ankšta, sugestijanudamas šias patalpas praplatinti ar naujas erdvesnes įsigyti. Iškilmingas šventės minėjimas baigiamas sugiedant Gaudamus.

Po to sekė šaunus balius, kurio metu šventės dalyviai buvo pavaišinti labai skoninga G. Plukienės paruošta karšta vakariene su prieš tai serviruotais įvairiais pasismaguriavimais ir jaunatviškai visi kojas paminklino, grojant K. Kavecko labai prašmatniam orkestrui. Kuo arčiau, tuo šilčiau, tad, kad ir vietos truputį stokota, bet buvo

(Nukelta į 8 psl.)

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba sveikina padalinių pirmininkus, valdybų narius, filisterius. senjorus ir junjorus Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, linkėdama džiaugsmo asmeniniame gyvenime ir ištvermės lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo baruose.

Lauždami kalėdinę plotkelę prisiminime tuos kolegas, kurie esamose sąlygose, negali būti kartu ir dalintis bendru džiaugsmu.

Ateinančiuose metuose suglaudinkime retėjančias gretas ir vieningai eikime Pro Patria keliu.

Vyriausioji valdyba

**Antanas Juodvalkis,
Švitrius Gotceitas,
Vida Jonušienė,
Valentina Mažeikienė ir
Rimas Gulbinas**

1982 m. Kalėdos

Žvilgsnis į Korp! Neo-Lithuania auką tėvynei

Filisterio Jono Jurkūno kalba Korp! Neo-Lithuania, Los Angeles, 60 m. jubiliejinėje šventėje.

Kiekviena šventė savo esmėje turi aukos, darbo, pasiryžimo ir džiaugsmo momentus, o taip pat ir savo istoriją.

Taip ir ši Korp! Neo-Lithuania sukaktuvinė 60 metų šventė. 1922 metais lapkričio 11 d. trylika jaunų vyrų, įsteigdami pirmąją korporaciją tuometiniame Lietuvos universitete Kaune, pasiryžo dideliu darbu. Korporacijos tikslas buvo: lietuvių tautos didybė, jos garbė bei gerovė, ugdymas valingos, kilnios bei taurios asmenybės, paremtos lietuviškomis tradicijomis ir krikščioniškos dorovės principais. Tai Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania. Jos šūkis Pro Patria — Už Tėvynę.

Pasiryžėlių steigėjų nuosirdžiu darbu korporacija plėtėsi ir augo. Ji rado pritarimo jaunųjų studentų tarpe savo lietuviškąją idėją ir savo lietuvišku dinamizmu. Į korporaciją įsijungė taip pat desėtkai lietuvių savanorių, kurie atlikę savo aukščiausią pareigą — apgynę Lietuvos nepriklausomybę, grįžo į Lietuvos universitetą tęsti studijų. Savanorių kūrėjų įnašas korporacijos gyvenime buvo didelis. Jais korporacija visada didžiavosi.

NEOLITUANŲ SUKAKTIS...

(Atkelta iš 7 psl.)

šilta, jauku ir visų nuotai-
ka kuo puikiausia.

Malonu pastebėti, kad šioje šventėje iš Chicagos taip pat dalyvavo mūsų mieli veteranai korporantai kol. J. Graužinis ir P. Vėbra.

Los Angeles neolituanai yra ypač dėkingi kol. Jonui Jurkūnui ir Vaclovui Mažeikai, kurie dalyvavo mūsų sueigoje ir alutyje 1982. XI. 5 d. Savo patirtimi ir kolegiškais patarimais mums suteikė daug naujų prosvaisčių. Tai buvo aiškus įrodymas, kad korporacija yra vienalytė ir gyvastinga, nesvarbu kur po visą pasaulį neolituanai būtų išblaškyti. Jų įneštą korporantišką šilumą mes ilgai, ilgai dar jausime. Tad, VIVAT, CRESCAT, FLOREAT Korp! NEO-LITHUANIA IN AETERNUM!

Ed. Balceris

Šiandien mes dar savo tarpe Amerikoje turime keturius korporantus savanorius kūrėjus: Jurgį Kiaunę ir Alfonsą Koncę New Yorke, Stasį Santvarą Bostone ir Juozą Vilutį, Chicagoje. Tikiu, kad mes siunčiame jiems savo nuosirdžius sveikinimus šios 60-tų metų šventės proga.

Į Neo-Lithuania eiles įsijungė ir 7 pakviestieji garbės nariai: Kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, dr. Jonas Basanavičius, inž. Petras Vileišis, Bronius Kazys Balutis, prof. Jonas Jablonskis, Antanas Smetona ir prelatas Jonas Mačiulis-Maironis. Jie visi atėjo į garbės narius gyvi būdami, šandieną jie visi iškeliavę anapus — bet jų darbai, jų mintys ir jų įtaka korporacijos gyvenime buvo, yra ir bus labai didelė, nes ir jų palikimas Lietuvai ir lietuvių tautai, o, taip pat, ir korporacijai neišmatuojamai didelis.

Korporacija savo garbės narius pagarbiai prisimena. Šiomet minėjome prel. Jono Mačiulio-Maironio 50 metų mirties sukaktį. Čia gyvenantis jūsų ir mano kolega Vytautas Aleksandriūnas (paskutiniosios Lietuvoje Korp! valdybos sekretorius) paruošė vertingą radijo programą Maironio minėjimui, kurią mes ir Chicagoje ir Tabor Farm svarstybose su dideliu įdomumu iš klausėme.

Kitais metais minėsime kan. Juozo Tumo Vaižganto 50-ties metų mirties sukaktį. Tai pirmasis korporacijos garbės narys.

Beveik 18 metų korporacija augo ir vystėsi nepriklausomo gyvenimo metais. Kitose aukštose mokyklose įsisteigė tepatingos korporacijos ta pačia ideologija, tuo pačiu šūkiu Dotnuvos žemės ūkio Akademijoje Korp. Jaunoji Lietuva, Prekybos Institute Korp! Herkus Monte, Vilniaus universitete Korp! Geležinis Vilkas ir Korp! Neo-Lithuania. Kaune iš korporacijos išsiskyrė kaip savaranki Korp! Filiae Lithuania.

Visos šios korporacijos 1939 m. gruodžio mėn. 10 d. savo valdybų suvažiavime Kaune korporacijos rūmuose nutarė sudaryti broliškumo-draugiškumo aktą. Tas aktas, šių korporacijų buvo pasirašytas 1940 m. Vasario 16 d. Vilniuje. Tuo aktu buvo sustiprintas ryšis tarp tų broliškųjų korporacijų.

Bet po 18 metų našaus darbo, didelio ryžto, po džiaugsmo ir kartais ištinkančios mažos nesėkmės atėjo ir aukos eilė.

1940 metų birželio 15 d. užplūdęs raudonasis tvanas nutraukė laisvą korporacijos gyvenimą, atėmė korporacijos rūmus ir daugybę korporantų suėmė, kankino kalėjimuose ir išvežė į Sibirą. Pirmosios aukos buvo: inž. Ignas Zubkus filisteris, Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, sumintas, žuvo 1940 liepos 15 Radviliškio stotyje. Zigmas Stabinskas, senioras, nukankintas Raseinių kalėjime. Kazys Juozaponis, senioras, žuvo bandydamas išvaduoti vežamus į Sibirą Vilniaus geležinkelio stotyje. Alfonsas Jančys, filisteris, pulkininkas, žuvo bolševikų suruoštose Katyno žudynėse.

Tai pirmosios aukos — po jų sekė didelė eilė Sibire žuvusių: broliai Zenonas ir Vytautas Blynai, Antanas Valiukėnas, Vytautas Pliuskevičius, sesutės Avižonytės ir didelė eilė kitų ir didelė eilė dar mums nežinomų. O kiek kolegų grįžo iš Sibiro su palaužta sveikata ir palyginus greitai užgeso Lietuvoje. Kas suskaitys? 1941 metų sukilime korporantai aktyviai dalyvavo — nė vienas iš jų buvo didesnių ar mažesnių partizanų būrių vadais. 1941 metų sukilimo aukos: Marijonas Staškevičius, senioras, žuvęs Aleksote, Kaune, Ignas Blekaitis — senioras žuvęs Birštone, Andrius Radvila — senioras žuvo gindamas Maisto fabriką.

1941 metų sukilimas pasižymėjo drąsa, herojiškumu ir visuotinumu. Aš jį vadinčiau visos tautos sukilimu. O korporantai to sukilimo dalyviai dažnas labai menkai ginkluoti, o kai kurie tik su finkomis išėjo laisvės ginti — tikėdami, kad naujasis okupantas tos laisvės neatims jei ji bus mūsų pačių iškovota. Bet, deja, tai būta tik gražių vilčių ir naujasis okupantas tą laisvę pakeitė naująja prispauda.

Prasidėjo ilgi ir rizikingi rezistencijos metai. Daug korporantų leidosi į pagrindį, leisdami slaptąją spaudą, bandydami tautoje palaikyti rezistencinę nuotaiką, informuoti apie vykstančius okupanto sauvaliavimus, apie lietuvių ir lietuvių tautos teisių pažeidimus.

Tos rezistencinės kovos aukos: Algirdas Tumėnas — senioras, miręs Stutthofo koncentracijos stovykloje, Aleksandras Viršila — senioras, miręs Vokietijoje kalėjime.

O taip pat ne vienas iš korporantų perėjo vokiškąsias koncentracijos stovyk-

Chicagiškių neolituanų stalas: Nugara į aparatą P. Vėbra, į kairę V. Plukas, A. Cinikienė, J. Graužinis, L. Vadopalienė, Br. Morkis. Toliau matyti J. Petronio ir A. Tumo stalai.

las. Išskirtinas yra inž. Klemensas Brunius — kuris išėjęs po karo iš koncentracijos stovyklos Vokietijoje dar patinusiomis kojom 1945 metais grįžo į Lietuvą — ten tuoj buvo sumintas ir išvežtas į Sibirą. Atkalėjęs Sibire ir grįžus į Lietuvą, 1975 metų gruodžio mėn. žuvo vadinamoje "eismo" nelaimėje neva einant jam per gatvę. Kažin kokos tai eismo nelaimės būta?

Kad ir labai nepilnai išsakiau korporacijos aukos istoriją. Aukos istoriją, kuri pasižymėjo ir pareigingumu, ir drąsa, ir aukščiausią aukos kainą — gyvybę. Toji auka tęsėsi ir mums pasitraukus į vakarus. Ji vyksta ir šiandien.

Korporacija oficialiai atsteigta 1955 liepos 2-3 d. d. JAV ir Kanadoje, Korporacijos suvažiavime Toronte. Daug naujų veidų, daug rūpesčių, daug laimėjimų ir nepasisekimų. Bet korporacijos idėja ir jos šūkis Pro Patria patrauklus ir šių dienų akademikui — tą liudija ir šiandien 4 pakeltųjų įsijungimas į korporacijos eiles. Bet nūdienės gyvenamos sąlygos mums dalimi pavojingos. Jau ne vienas iš jaunesniųjų ir senesniųjų linkę užsidaryti savo patogiuose namuose. Jaunesnieji nepakankamai stengiasi išmokyti lietuvių kalbos, o lietuviškos kultūrinės, visuomeninės ir politinės apraiškos nesusilaukia pakankamo dėmesio ir iš jaunes-

niųjų, o dalimi ir iš senesniųjų.

Tuo tarpu Lietuvoje vyksta neatlaidi kova.

Štai, pogrindžio "Perspektyvų" 22 Nr., išleistame 1981 ir pasiekusiam dabar vakarus, randame Vytauto Skuodžio, Gintauto Iešmanto ir Povilo Pečeliūno atvirą laišką, parašytą Pskovo kalėjime. Cituoju ištrauką: "Mus griežtai nuteisė už tai, kad mylėjome savo Tėvynę, už tai, kad troškome savo tautai laisvės, už tai, kad nesutikome tapti lietuvių tautos išgimų arba jos priešų vergais. Tačiau mūsų sąžinė yra rami, nes priešas nepajėgė palaužti mūsų valios. Tėvynę mylėti ir jausti jos skriaudas ir kančias turėtų kiekvienas sąžiningas žmogus". Jie visi trys buvo nubauti sunkiomis kalėjimo bausmėmis ir ištrėmimu ilgiems metams iš savo krašto.

Šiandien, švęsdami Korp! Neo-Lithuania 60 metų sukakties šventę, turėtume stengtis įgauti daugiau rezistencinės dvasios, išlaikyti lietuvių kalbą savo šeimose ir lietuviškose mokyklose, remti visas lietuviškas kultūrinės, visuomeninės ir politinės apraiškas, išlikti tvirtais lietuviais ir, jei likimas lems, nevengti už savo kraštą reikalaujamos aukos ir taip, kaip mūsų priesaikos paskutiniai žodžiai: "Tik man Dieve padėk".

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ BANKO KAPITALAS VIRŠIJA 250 MILIJONUS

Praityje Philadelphia ir jos apylinkėse esančios anglių kasyklos buvo lietuvių susiburimo centru. Šiandien neturime tikslų duomenų, bet spėjama, kad 19 amžiaus pabaigoje lietuvių būta nemažiau 25 tūkstančių. Pradėjo kurtis lietuviškos parapijos, klubai, leisti lietuviškus laikraščius, steigti chorus bei vaidinimų grupes. Lietuviams pradėjus keltis į vakarus, visa lietuviška veikla palaipsniui pradėjo silpnėti. Šian-

dien Philadelphiaj be viešiančių trijų lietuviškų parapijų, išliko tik Lietuvių Namai bei Liberty Federal Savings & Loan Assn., vadinamas lietuviškuoju banku. Tat šia proga norėčiau jus daugiau supažindinti su minėta finansine institucija, kuri lietuvių tiek ir kitataučių tarpe įgyjo didelį savorį ir pasitikėjimą.

Vienas iš svarbiausių tos finansinės institucijos pradininku ir jos veiklos puoselėtoju yra Kazimieras

Cheledenas. 1901 metais nedidelis entuziastų būrelis, susidedas iš 33 asmenų, nutarė įkurti pirmąją Philadelphiajos lietuvių finansinę įstaigą — First Lithuanian Building and Loan Association su 76 dol. pradiniu kapitalu. Svarbiausias jų tikslas buvo įsigyti nuosavus namus, kur lietuvių laisvalaikiais galėtų sueiti ir aptarti savo aktualius reikalus, rengti savus koncertus bei vaidinimus, gi jaunimui duoti progos pasilinksinti, smagiai laiką praleisti savųjų tarpe. Lietuviai tai idėjai nuširdžiai pritarė ir metams praslinkus nuo oficialaus bendrovės įkūrimo, pagrindinis kapitalas peršoko 1,000 dol. ribą. Vėliau, užtraukus 2,000 dol. paskolą iš vietinių lietuvių, buvo užpirkti nuosavus namai, pasivadinę Lietuvių Savišalpos Klubu. Patekus klubui į geras vadovybės rankas, reikalai diena iš dienos gerėjo ir klubui švenčiant 20-ties metų veiklos sukaktį, kapitalas jau pasiekė pusės milijono dol. Klubas kasmet reikalai gerėjo, kapitalas dienas iš dienos augo ir 1930 metais pasiekė 2 milijonus. Tačiau netrukus

Liberty Fed. Savings and Loan Assn. banko vadovybė: Kairėje — buvęs pirmininkas, o dabar garbės pirm. — Kazimieras Cheledenas, jo žmona, buv. banko vicepirmininkė Ona Cheledenienė ir dešinėje dabartinis banko valdytojas Jurgis Cheledenas.

nelemtoji finansinė depresija sukrėtė nemažą Amerikos finansinių institucijų, kurios laikui bėgant turėjo likviduotis. Smarkiai nukentėjo ir lietuviško klubo finansiniai reikalai. Pergyvenęs visus finansinius sukrėtimus ir sumanios vadovybės dėka, buvo priverttas pakeisti savo statusą ir 1942 metais iš savišalpos klubo pereita grynai į finansinę sritį su pusės milijonu dol. pradinio kapitalo, pasivadinęs Liberty Savings & Association. Laikui bėgant, klientams laikantiems pinigines sutaupas, buvo gauta federalinės valdžios apdrauda.

Bankas pradžioje įsikūrė kukliose patalpose, miesto centre — 202 No. Broad Street. Praūžus antram pasauliniam karui, banko finansiniai reikalai smarkiai pagerėjo. Atvyko pirmieji tremtiniai, kurie pirmuosius savo sutaupas dėjo į vadinama lietuvišką banką. Pradėjus lietuviams prasi-gyventi, bankas mielai duodavo paskolas namams įsigyti bei įvairius teisinius patarimus. 1949 metais bankas pasiekė 5 milijonų kapitalą, gi šiandien at-

šventęs savo veiklos 80 m. sukaktį, peršoko per 250 milijonus. Šiandien Liberty Federal & Loan Assn. pasidarė viena iš didžiausių ir patikimiausių tos rūšies finansinė institucija visoje Pensylvanijoje. Be savo naujai pastatytos centrinės įstaigos, dar veikia 8 skyriai mieste ir priemiesčiuose.

O dabar leiskite supažindinti su svarbiausiu tos finansinės įstaigos steigėju, tos institucijos "spiritus movens" Kazimieru Cheledenu.

Jo tėvas Philadelphiajoje turėjo batų krautuve, kuri pradžioje lietuviams buvo susitikimo vieta. Abu motina ir tėvas buvo dideli patriotai ir darbštūs žmonės. Leido jauną Kazimierą į mokslus ir jam baigus gimnaziją, iš paskutiniųjų sudarė sąlygas stoti į Pensylvanijos Universitetą. Jį baigęs, gavo mechanikos inžinieriaus vardą, bakalau-ro laipsniu. Jaunas inžinierius buvo be galo darbštus ir ypatingai paslaugus kitiems. Nemaža pagalbos tėvai susilaukė iš savo sūnaus, o ypatingai daug padėjo jaunavedžių poroms, kurie stengėsi tais laikais įsigyti kokią nors nuosavybę.

Jaunasis inžinierius K. Cheledenas nepasitenkino vienu diplomu, nutarė dar tęsti mokslą toliau kitoje srityje. Po sėkmingų studijų, įsigijo dar teisininko diplomą.

Perėjęs dirbti į Liberty Federal & Loan Assn., įdėjo visas savo jėgas ir sumanymus minėtai įstaigai dar daugiau išaugti, pasidaryti tokiai, kokia ji dabar yra šiandien. Šiandien nie-

(Nukelta į 10 psl.)

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

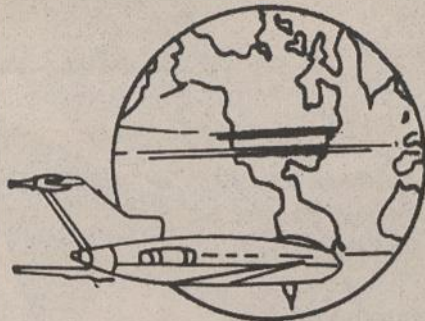
Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

An overseas call, it will be music to your ears.

Kaž kaip jie neatrodo esą taip toli
kai tu paskambini.

Yra taip gera girdėti jų balsus.
Beveik lyg būtumei kartu ten su jais.

\$8.71* už dešimt minučių yra žema
kaina beveik visoje Europoje kada jūs
išsukate patys naktį nuo 6 v.v. iki
7 v. ryto.

Ohio Bell

Rate levels	10 mins.	Hours
EUROPE		
Standard	\$14.48*	7am-1pm
Discount	10.89*	1pm-6pm
Economy	8.71*	6pm-7am

*Including tax

Jeigu jūs turėtumėte kada klausimų dėl skam-
binimo į užjūrį, išsukit nemokamai šį numerį
1 800 874-4000. Mes atsakysime į visus jūsų
klausimus ir pasakysime kaip lengva išsukti
tarptautiniam skambinimui.

PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ BANKO...

(Atkelta iš 9 ps1.)

kas neabejoja, kad nesant
K. Cheledenui, vargu, ar
minėta įstaiga būtų pasie-
kusi to, ką ji dabar turi.

Su džiaugsmu turime

pranešti, kad bankui šven-
čiant 80 m. veiklos sukaktį,
jo kapitalas peršoko 250
milijonų dolerių ribą.

Šiais metais gerb. K. Che-
ledenas pasitraukė į užtar-
nautą poilsį. Liberty Fede-

ral & Loan Assn. Direkto-
rių tarybos buvo išrinktas
garbės pirmininku (chair-
man Emeritus). Ta pačia
proga norėtusi paminėti,
kad prie banko veiklos plė-
totės, daug prisidėjo jo gy-
venimo palydovė Ona Che-
ledenienė, kuri ėjo vicepir-
mininkės pareigas.

Pasitraukus ponams Che-
ledenams iš aktyvios banko
vadovybės, naujuoju Tary-
bos pirmininku ir banko
Prezidentu tapo išrinktas
jų sūnus — Jurgis Chele-
denas.

Tat buvusiam Banko Val-
dytojui p. Kazimierui Che-
ledenui ir jo Poniai linkė-

tina ilgiausių ir sveikiausių
poilsinių metų bei nuoširdi
padėka jiems už jų įdėtą
darbą, gi naujam įpėdiniui,
Banko vadovui, sūnui p.
Jurgiui Cheledenui sėkmin-
gai vadovauti Liberty Fe-
deral & Loan Assn. įstaigai
ilgus, ilgus metus.

A. Mateika

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PAZINKIME VLIKĄ

Tokiu pavadinimu jau trečią kartą buvo kalbama apie Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIKą) ir jį sudarančias grupes. Vakaronė įvyko gruodžio 3 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Įvadą, padarė ir vakaronę pravedė Vladas Šoliūnas. Apie Vliko sąrangą ir valdybos funkcijas kalbėjo Mečys Valiukėnas, vienas iš atstovų pokariniame Vlike. Vliką sudaro seimas, taryba ir valdyba. Ši vakarą prelegentas tenkinosi valdybos funkcijų aptarimu. Taryba išrenka valdybos pirmininką kuris sudaro valdybą ir pateikia tarybai tvirtinti. Valdyba yra administracinis organas atstovaujantis Vliką ir atlieka jam pavestus darbus. Šiuo metu valdybą sudaro 10 asmenų, dr. Kazio Bobelio vadovaujama.

Ignas Petrauskas kalbėjo apie Lietuvos Darbo Federaciją (LDF). Įsteigta 1919 m. Kaune rūpintis krikščionių darbininkų profesiniais, kultūriniais ir politiniais reikalais. Leido savaitraštį Darbininką. 1934 m. persiorganizavo į Lietuvos Krikščionių darbininkų sąjungą ir tęsė pirmtakūnės veiklą, ypač prieškomunistiniame sektoriuje. 1942 m. LDF-LKDS grąžino senąjį vardą ir įsijungė į priešnacinę veiklą. Tremtyje susidarė dvi LDF atstovybės, kurių viena įėjo į Vliką, atstovaujama dr. V. Šimaičio.

Po poros neesminių pa-

klausimų, Jonas Jurkūnas pateikė išsamų vaizdą apie pogrindyje įsisteigusią ir plačia veikla pasireiškusią Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjungą (LLKS). Įsisteigė 1940 m. pabaigoje ir aktyviai dalyvavo 1941 m. sukilime. Leido plačiai paplitusią ir dideliu tiražu spaustuvėje spausdinamą pogrindžio spaudą — Laisvės kovotoją, Apžvalgą ir kt. Santykiavo su visomis rezistencinėmis grupėmis ir dalyvavo VLIKo steigime. Turėjo įsigijusi nuosavą spaustuvę ir radijo siųstuvą, palaikė ryšį su švedijoje nuvykusiu atstovu. Gestapui Taline suėmus į užsienį siunčiamą Vliko atstovą, nukentėjo Vliko ir LLKS vadovybės, likviduota spaustuvė, radijo stotis, LLKS nariais yra įvairių pažiūrų asmenys. LLK S-gos valdyba yra Bostone ir ją sudaro: pirm. Povilas Žičkus, sekretorius Vytautas Izbičkas ir išdininkas Jonas Vasys. Vliko taryboje LLK S-ga atstovauja Jonas Jurkūnas pavad. Mečys Valiukėnas.

Šios vakaronės tretijį Vliko narį — Lietuvos Atgimimo Sąjūdį (LAS) atstovavo Alfonsas Rimas, nes šio vakaro pranešėjas Kazys Oželis, belipdamas į automobilį, susižeidė. LAS užuomazgą vedė per Geležinį Vilką ir Nacionalistų partiją. 1948 m. Augsburgėje įsteigė Lietuvos atgimimo sąjūdį (LAS). Savo tikslu sąjūdis skelbia nepriklausomą, tautinę ir demokratinę Lietuvą. Veikia visame

laisvajame pasaulyje, leidžia dvisavaitinį laikraštį — Laisvąją Lietuvą. Atstovu Vliko taryboje yra Kazys Oželis.

Po trumpų paklausimų ir pasiaiškinimų vakaronę uždarė Vl. Šoliūnas padėkojęs prelegentams ir atsilankiusiems svečiams nesudariusiems nė pusšimčio.

Nors šių vakaronių tikslas yra supažindinti jaunąją kartą su Vliko struktūra, tikslais ir paskirtimi, bet jaunų veidų nesimatė nė vieno. Patarkite, kaip sudominti jaunimą?

DR. ADOLFO DAMUŠIO PASKAITA

Š. m. gruodžio 4 d. Jaunimo Centro kavinėje Lietuvos fronto bičiuliai suruošė prof. dr. Adolfo Damušio paskaitą apie lietuvių rezistenciją vokiečių gestapo pranešimų šviesoje.

Vakaronę atidarė ir trumpą įvadą padarė Juozas Baužys. Su prof. dr. A. Damušiu supažindino Pilypas Narutis.

A. Damušis yra cheminės technologijos inž. daktaras, profesorius, ateitininkų veikėjas, laikinosios sukiliminės vyriausybės ministeris, aktyvus rezistentas, Lietuvių aktyvistų, vėliau Lietuvių fronte. Vienas iš Vliko organizatorių ir jo vicepirmininkas. Nacių areštuotas 1944. VI. 16 ir išsivadavo 1945. IV. 14, užėjus amerikiečiams.

Dr. A. Damušis pasakojo ir parodė vietos gestapo siųstus dokumentus-pranešimus Berlynui, apie lietuvių rezistencinę veiklą. Plačiau sustojo prie Vliko narių arešto Taline, suėmus Vliko įgaliotinį, vykstantį į Suomiją. Paskaita buvo įdomi, bet išblaškyta ir nesusidarė ištisinis to laiko lietuvių rezistencijos pilnas vaizdas. Skaidresnė parodė tų pranešimų kopijas, nepalikusias ypatingo įspūdžio.

Po paskaitos vyko gyvos diskusijos, paklausimai, pasiaiškinimai, papildymai.

Vakaronę užsklendė J. Baužys, padėkojęs gausiai susirinkusiems ir pranešė 1983 metų Lietuvų fronto bičiulių naują valdybą.

Į vakaronę atsilankė apie porą šimtų svečių, kas nedažnai dabar jau atsitinka. Rengėjai visus dalyvius pavaišino užkandžiais, kava bei vynu.

PAMINĖTA KRONIKOS 10 METŲ SUKAKTIS

Lietuvių Katalikų Bažnyčios KRONIKOMS leisti sąjungą, dabar pasivadavusi Lietuvos Kronikos sąjunga, paminėjo LKB KRONIKŲ pasirodymo ir savo veiklos dešimtmetį.

Minėjimo programą išdėstė į tris dalis ir įvykdė per dvi dienas, šeštadienį (X. 27) 4 val. p. p. Jaunimo Centre prie Laisvės pa-

minklo, pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę, padėdami vainiką. Po to, vienoje klasėje atidarė laiškų ir KRONIKOS knygų parodą. Gauti padėkos laiškai už pasiųstas anglų ir ispanų kalbomis KRONIKAS, išdėstyti stenduose ir galima pasiskaityti. Anglų kalba išsiųsta 1000 knygų, o ispanų 800, visiems ispaniškai kalbantiems kraštams. Išsiųsta vyskupams, vyriausybėms, vienuolynams, bibliotekoms, universitetams, kolegijoms ir kitoms viešojo gyvenimo įstaigoms, iš viso 36 kraštams.

Parodą atidarė St. Vana-gūnas, kalbėjo kun. K. Kuzminskas. Šeštadienio iškil-mėje dalyvavo apgailėtina mažas žmonių skaičius.

Sekmadienį (XI. 28) minėjimas buvo pradėtas pamaldomis švč. M. Marijos Gimimo (Marquette Parko) parapijos bažnyčioje. Iškilmingas mišias atnašavo 5 kunigai. Po pietų, minėjimas buvo tęsiamas Jaunimo Centro didž. salėje. Susirinko arti 200 žmonių.

Minėjamą atidarė St. Vana-gūnas ir programai praveisti pakvietė Vitą Plioplj, JAV LJ S-gos pirmininką ir Korp! Neo-Lithuania junorų tėvūną. Lietuvos KRONIKŲ leidėjas sveikino ALTOs pirm. dr. K. Šidlauskas, L. R. K. Federacijos pirm. S. Kuprys PLB valdybos atstovas A. Juodvalkis, raštu vysk. A. Deksnys. Gen. konsulė Juzė Daužvardienė yra sunkiai susirgusi, guli ligoninėje ir negalėjo dalyvauti.

Pagrindinę paskaitą skaitė kun. Juozas Prunskis, tik išvakarėse grįžęs iš Europos, Madrido konferencijos. Jis pabrėžė KRONIKŲ reikšmę, leidžiamą svetimos kalbomis, nes plačiau yra paskleidžiama tikėjimo persekiojimas ir žmonių teisių pažeidimai ok. Lietuvoje.

Apie Lietuvos KRONIKŲ sąjungos atliekamą darbą supažindino ksn. K. Kuzminskas, viso šio svarbaus darbo pasišventęs darbininkas. Dėkojo talkininkams ir prašė finansinės paramos, nes knygų leidimas ir siuntinėjimas brangiai kainuoja, nors valdyba ir talkininkai negauna atlyginimo.

Patrijotinio turinio montažą atliko muzikas Faustas Strolia, smuiku solo pagrojęs porą kūrinių, gitaromis palydint jo sūnums Povilui ir Tomui.

Ilgesnę programą išpildė VYČIŲ choras, vadovaujamas to paties muziko Strolios, padainuodamas patrijotinių ir liaudies dainų. Vyčių choras nedidelis (10 vyrų ir 14 moterų), bet balsingas ir muziko F. Strolios gerai paruoštas, pradžiugino susirinkusius.

Programą pajvairino solistė Aldona Buntinaitė, pi-

janinu palydint Robertui Mockui. Solistė ir choras sulaukė karštų katučių ir turėjo pridėti bisui.

Lietuvos KRONIKOMS leisti sąjungą paruošė gerą ir plačią programą, tik išmėtė į dvi dienas, nesulaukusi didesnės publikos dėmesio. KRONIKOMS leisti sąjungos vadovybė atlieka reikšmingą darbą ir lietuviškoji visuomenė turėtų labiau domėtis ir jį pastangas paremti.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Tautiniai Namai Naujųjų Metų sutikimą ruošia gruodžio 31 d. 9 val. vak.

Vietas ar stalus rezervuoti iki gruodžio 27 d. pas Br. Kasakaitį (7150 So. Spaulding), telef. 778-7707 arba A. Juodvalkį (6620 So. Rockwell St.), tel. 925-0035.

Šilta vakarienė, visi gėrimai, šampanas, šokiai, grojant VYČIO orkestrui, už vieną įėjimo kainą 30 dol. Dalyvaukime.

MINĖJIMAS

Korp! Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių tautinė sąjungą 1983 m. kovo 20 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, ruošia AUŠROS šimtmečio minėjimą. Paskaitą skaityti sutiko istorikas dr. Algirdas Budreckis, LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas. Visi kviečiami dalyvauti.

• Dainavos ansamblis gruodžio 21 d. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje rengia išleistuves savo meno vadovui muz. Aloyzui Jurguičiui, išvykstantiems į Los Angeles nuolatnam apsigyvenimui.

• Studentų ateitininkų žiemos kursai įvyks Lemonte, Ill. Ateitininkų namuose, š. m. gruodžio 30 — sausio 2 d. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į Ritą Dapkutę (312) 776-4755.

• Antanas Masiulis, gyv. Chicagoj, mums rašo: "Keliu metus su didžiausiu malonumu skaičiau Dirvą. Bet labai pablogėjus regėjimui ir sveikatai su širdgėla turiu pranešti, kad atsisakau prenumeratos. Atsisveikindamas su Dirva, siunčiu 25 dol. auką Dirvai paremti."

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work & live in a small congenial community and 132 bed teaching hospital. Nurses needed in PEDIATRICS, ICU, NICU, MED/SURGICAL and PSYCHIATRICS. Excellent salary. Plus shift differential. Excellent benefits. Relocation allowance. One month free housing. Available. APPLY CALL OR WRITE TO ST. CATHERINE HOSPITAL 608 N. 5TH ST. GARDEN CITY, KANSAS 67846 50 years of people caring for people. Equal Opportunity Employer (46-2)

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ

METŲ proga, sveikiname draugus, pažįstamus ir bendradarbius, linkėdami laimės, džiaugsmo ir sveikatos asmeniniame gyvenime.

Ona ir Antanas
Juodvalkiai

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

švenčių proga, sveikiname visus mūsų gimines, draugus, pažįstamus ir Dirvos Redakciją-Administraciją.

Birutė ir Bronius
Kasakaiciai

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Lietuvos kariuomenės atsteigimo sukakties minėjimas įvyko lapkričio 23 d., antradienį, LN Mindaugo menėje, kurį paruošė KLB Toronto apylinkės valdyba. Nežiūrint lietingo vakaro ir darbo dienos, minėjime dalyvavo per 200 žmonių. Minėjime dalyvavę kūrėjai-savanoriai St. Banelis, St. Pociūnas ir A. Zubrys buvo pagerbti, prisegtais prie jų krūtinių gėlių žiedais.

Paskaitą skaitė H. Stepaitis, kurios pirmoje dalyje pagrindiniais bruožais priminė dalyviams Lietuvos kariuomenės atsteigimo, organizavimo istorinę eigą, vykusias kovas dėl nepriklausomybės ir jos reikšmę mūsų tautos gyvenime. Antroje paskaitos dalyje prelegentas nagrinėjo mūsų tremtinių kaip karių pareigas išeivijoje siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir tautinės sąmonės išlaikymo, kurio pirmose fronto linijose mūsų idealus gina lietuviškos parapijos, mokyklos, organizacijos, laikraščiai, knygos ir kitos tautinio bendravimo priemonės.

Po paskaitos scenoje pasirodė Lietuvių Namų moterų dainos vienetas, vadovaujamas muz. D. Powel-Deksnytės. J. Miltenis parodė įdomų filmą "The Spirit an Amber Past" su pažindinus žiūrovus su menininkų Tamošaičių sodyba ir jų meno darbais. Minėjimas, užtrukęs pora valandų, užbaigtas tautos himnu.

KANADOS LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGA

1982 m. birželio mėn. 9 d. Lietuvių žurnalistų Toronto skyriaus narių visuotinis susirinkimas, apsvartęs santykius su Amerikoje veikiančia Lietuvių žurnalistų centro valdyba ir skirtingas Kanados lietuvių žurnalistų problemas, nutarė organizuoti Kanados Lietuvių žurnalistų Sąjungą, kuri apjungtų visus Kanadoje gyvenančius spaudos bendradarbius, žurnalistus.

Perorganizavimo darbams vykdyti buvo išrinkta laikina valdyba: J. Karka — pirmininkas, A. Gurevičius — vicepirmininkas, J. Varanavičius — sekretorius, St. Varanka — kasininkas ir L. Girinis-Norvaiša — informacijos reikalams.

Naujoji reorganizacinė valdyba susirio su Kanados lietuvių kitų kolonijų spaudos bendradarbiais, kurie pritarė torontiškių žurnalistų planui įsteigti atskirą, savistovią Kanados Lietuvių žurnalistų Sąjungą.

Lapkričio 20 d. buvo sušauktas Kanados Lietuvių žurnalistų Toronto skyriaus narių visuotinis susirinkimas Lietuvių Namuose. Susirinkimas apsvartė ir patvirtino valdybos paruoštus naujus įstatus, pagal kuriuos Toronto skyrius yra centrinis ir jo valdyba vykdo KLŽ centro valdybos funkcijas. Toronto skyrius turi per 30 narių. Nutarta kolonijose organizuoti skyrius ir visus Kanados lietuvių žurnalistus įjungti į šios organizacijos veiklą. Didžiausias dėmesys bus kreipiamas į jaunosios kartos žurnalistų paruošimą. Įstojantieji į KLŽ Sąjungą privalo užpildyti atitinkamą pareiškimą, įmokėti susirinkimo patvirtintą įstojamąjį mokestį \$2.00 ir mėtinį nario mokestį \$3. Nariai gaus atitinkamus pažymėjimus, kurie spaudos darbuotojams palengvins kaip lietuvių žurnalistams dalyvauti ne tik lietuviškuose, bet ir kitataučių renginiuose.

Įvykusiame susirinkime buvo apsvartyti santykiai su veikiančia Amerikoje Lietuvių žurnalistų Sąjunga. Nutarta pasiūlyti steigti Pasaulio Lietuvių žurnalistų Sąjungą, organizuoti kituose kraštuose gyvenančius lietuvių žurnalistus, rūpintis naujosios kartos spaudos bendradarbių paruošimu ir skatinti jų dalyvavimą spaudoje.

"ATŽALYNO" POPIETĖ

Tautinių šokių grupės "Atžalynas" tradicinė rudens popietė įvyko lapkri-

Maironis šiandieną (3)

Populiarumas

Jūratė Statkutė de Rosales

*Pasklido giesmė po tą šalį toli,
Kur Nemuno vandenys bėga;
Pažino tave ir pamilo visi:
Ir rūmai, ir sodžių sėmėga.*

Didžiųjų tautos žadintojų būta pas mus ir be Maironio: Daukantas, Basanavičius, Vaižgantas bei daugybė kitų. Tačiau retas ano meto lietuvis būtų galėjęs atmintinai išmokyti Daukanto Būdą ar Vaižganto Pragydrulius. Tuo tarpu kiekvienas lietuvis, kur bebūtų, galėjo iš atminties deklamuoti Maironio Pavasario Balsų eilėraščius.

Maironio eiles kartojo — dainavo, ir Lietuvos atgimimo laikų lietuviai ir nepriklausomos Lietuvos jaunimas, tebekartoja-tebedainuoja ir šiandieninės okupuotos Lietuvos gyventojai, ir išeivijos lietuviai. Taigi Maironio eilėraščių mokėjimas mintinai yra išvirtęs į visus lietuvių apimančią reiškinį, dargi išsidėsčiusį be pertraukos per pilnus aštuonis dešimtmečius, t. y. per trejas ar keturias lietuvių kartas.

Būdingi yra Santvaro atsiminimai apie Maironį, pasirodę Lietuvių Dienose: "Vilniuje, kopdamas į šviesą Ryto draugijos gimnazijoje, išimylėjau Maironio poeziją, beveik visus "Pavasario Balsų" eilėraščius mokėjau atmintinai, naktį pažadintas galėjau juos be klaidų iškalbėti". Jei kiek toliau Santvaras rašo, jog su laiku jis "kažkokiu paslaptingu būdu nuo Maironio įtakos atitrūkęs", tai

čio 14 d. LN Mindaugo ir Mortos mėnėse. Dalyvavo per 500 žmonių.

Pusę valandos užtrukusioje tautinių šokių programoje, "Atžalyno" jaunučiai, jaunieji ir viduriniai dariniai pašoko tautinių šokių pyne, kuriuos publika palydėjo šiltais plojimais.

"Atžalyną" sudaro per 100 šokėjų, kuriems vadovauja L. Zenkevičiūtė-Pacevičienė, padedant koordinatorei A. Zanderienei, grupių mokytojomis: V. Javaitė-Tirilienė — jaunių vadovė, V. V. Dovidaitytė — viduriniųjų vadovė, M. Gudauskaitė, V. Vitkūnaitė ir D. Krivaitė — jaunių vadovės.

Finansiniais-ūkiniais reikalais rūpinasi darbštus tėvų komitetas: P. Šturmas — pirm., V. Dauginis, J. Vitkūnienė, A. Vaičiūnas, K. Poškienė, A. Zanderienė, A. Podsadeckienė, P. Pajaujienė, P. Dovidaitis, E. Pamataitis, P. Jurėnas, G. Sagevičienė, G. Grenke, A. Lukošienė.

jis tegali kalbėti apie savo paties literatūrinės kūrybos savistovumą, kuris — ypač Santvaro atveju — jokių abejonių nesukelia. Tačiau nuo ko Santvaras, kaip ir mes visi, atitrūkti negalės niekada, tai nuo viso tūrio maironiškos leksikos, maironiškų sakinių vidinės vertės, kuri kiekvienam mūsų nuspalvina specifinius žodžius tam tikromis spalvomis, kuri reikalauja kažkodėl, tokios ne kitokios žodžių tarpusavio jungties. Rašydamas savitu stiliumi, Santvaras kreipėsi į masę skaitytojų, kurie buvo suformuoti toje pačioje žodžių, sakinių vidinės vertės maironiškoje mokykloje kaip ir Santvaras, t. y. kuriems žodžiai ir sakiniai turėjo tą pačią vidinę vertę, kaip ir pačiam Santvarui. Gal kaip tik tai todėl, skaitančiųjų masė galėjo įvertinti santvariško stiliaus "skirtingumus", santvarišką originalumą, — priešpastatyta Maironiui.

Būtina yra pabrėžti Maironio poezijos veikimą į visą Lietuvos gyventojų masę. Šis veikimas mano manymu būvęs tuo stipresnis, jog jis užsimezgė tokiais laikais, kai "mass media" neegzistavo, kai dar niekas nebuvo pratęs prie TV transliacijų nuo Atlanto iki Pacifiko ar stačiai iš satelito. Tais laikais, kai Maironis rašė, žmogaus atmintis, išpūdziai, įsijautimas, reakcijos nebuvo užgožti nesiliaujančio žinių ir skelbimų srauto. Maironio eilėraščiai įsirežė į atgimstančios tautos sąmonę be kitų elementų konkurencijos. Jie įsispraudė į tokias atmintis, kurios ne tikai nuo jų nesigynė taip, kaip mes šiandieną ginamės nuo skel-

bimų įtakos, bet priešingai, tai buvo atmintys kurios godžiai siurbė kiekvieną Maironio kūrinį. Tokiose sąlygose, maironiško sakinio įtaka turėjo būti triuškinanti.

Maironio ypatingą populiarumą yra įprasta matuoti politinės įtakos aptariuose. Mes esame girdėję ir girdėję kalbas apie Maironio politinių idėjų svarbą Lietuvos atbudimo ir nepriklausomybės atkurimo laikais. Retai teuzklausiame savęs, kaip yra su kalbinės Maironio įtakos tyrimu. Juk jei pastebime, kad nei Maironio laikais, nei nepriklausomoje Lietuvoje, nei dabar, nerasime nei vieno lietuvių kuris nemokėtų mintinai bent keletą Maironio eilėraščių, tai gal reiktų prieiti išvados, kad nėra nei vieno lietuvių kurio kalbinės struktūros tam tikri bruožai nebūtų paliesti Maironio įtakos. Gal verta yra apie tai pagalvoti?

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

RESPIRATORY THERAPIST

Immediate opening. Must be AMA graduate, CRTT. Immediately productive. References required. Excellent benefits.

Our Lady of Lourdes Hospital, Tri-Cities, Washington, has been serving the area more than 65 years. OLLH is on an exciting threshold of a major expansion program to better meet the needs of our growing populations of 125,000. In addition to our 80 licensed beds, 15 acute care beds, plus a 24 bed alcohol rehab unit will be added. The Tri-Cities, Sunshine capital of Eastern Washington, offers the finest quality of life; culture, water sports, winter sports, hunting, fishing, colleges and graduate center.

Please send your resume to:

OUR LADY OF
LOURDES HOSPITAL
Attention: Personnel
P. O. Box 2568
Pasco, WA 99302

EOE

M/F

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

JONAS ir JOANA K. KARYS iš Bridgeport, Ct. sveikina savo bičiulius bei pažįstamus lietuvius tremtyje Žiemos Švenčių proga, širdingai linkėdami visiems nuotaikingų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų.

Užuot siuntinėję korteles, jiedu paaugėjo lietuviškai spaudai paremti 120 dolerių.

Lietuvių Dienos ir Dainava

VIKTORAS MARIŪNAS

Clevelando Lietuvių Dienos ir Dainavos renginys jau ketvirtąjį kartą išspaudė į šios vietos tautiečių atmintį kaip vienos tradicijos neatskiriami elementai.

Lietuvių Meno ansamblio Dainava nuo pat Europos stovyklinių laikų savita žymė — muzikiniai vaidinimai. Dabar jau keleri metai Dainavos meno vadovas ir dirigentas yra muz. Aloyzas Jurgutis. Jis yra ir tų vaidinimų kompozitorius.

Šių metų A. Jurgučio ir Dainavos muzikinis kūrinys — trijų veiksmų veikalas "Vilniaus pilies legenda". Jo libretą parašė clevelandietė Aurelija Balašaitienė pagal Vaižganto sukurta (ar užrašyta) padavimą.

Gruodžio 4 dienos vakare "Vilniaus pilies legendą" Euclido gimnazijos scenos reginiu padarė 51 asmens choras ir solistai: Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, Valientinas Liorentas, Julita Šermukšnytė-Burgess, Vytas Radys, Viktoras Mielulis, Bronius Maciukevičius, Julius Panka ir Karols Avižienis. Dainas lydėjo Clevelando simfoninio orkestro smuikininko Vitoldo Kušleikos organizuotas orkestras. Dirigavo pats veikalo kompozitorius Aloyzas Jurgutis.

Veikalo visų trijų veiksmų scenovaizdis tas pats — Panerių pilies kiemas. Realistinių nuotraukų dekoracijos darė stiprios kompozicijos išpūdi. Programoje neįvardinta jų autorių — dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė.

Dainavos pastatymai — labai būdingo išeiviškojo li-

kimo reiškiniai. Jie vienkartiniai. Su kiekvienu nauju kūrinium paprastai pasirodoma du kartus Chicagoje, vieną kartą Clevelande ir, laimingai atveju, dar Toronte. Po to idėjos, triūsas ir kūrybos vaisiai nukeliauja į archyvinę nežinią. Lieka tik ruošos ir scenos išgyvenimų prisiminimai, žiūrovų reakcijos ir spaudos atsiliepimai. Ir ne vienu atveju — nuostolių našta. Bet dainaviečiai šį savo pastangų likimą išgyvena kaip duoklę menui, kultūrai, tautai. Vieną meno audinį išaudė, jau kitam metmenis, ataudus ir raštus pradeda rinkti.

Dainavos pastatymų vienkartiškumas jų aptarimui diktuoja tam tikras ribas. Kokia prasmė būtų liesti atskiras detales, jei pati visuma jau būtų nuėjusi į praeitį, ir greičiausiai negrįžtamai. Bet bendresnis vertinimo požiūris galbūt teikiantis perspektyvinių sugestijų, būtų, tikiu, patiesinamas.

Savo pasirinkto žanro pastatymams dabartinės sudėties Dainava yra pasigėrėtinai stipri. Solo vaidmenims atlikti pajėgų užtenka. A. Simonaitytė-Gaižiūnienė ir vaidyba, ir balso kultūra yra aukšto prestižo jėga. Šermukšnytė, Liorentas ir Radys teikia aiškaus pasitikėjimo. V. Mielulis turi gražaus tembro stiprų balsą, tik tam reikėtų pasimokyti ir apsispręsti dainuoti arba tenoru arba baritonu. Ir kiti solistai panašius vaidmenis gali visai nepeiktinai atlikti.

Dainavos ansamblį žiūrovai yra linkę ir nori vertin-

ti bei priimti, kaip liaudies meno vienetą. Iš jo jie tikisi išgirsti liaudiškos nuotakos liaudiško charakterio melodijų bei sąskambių. "Vilniaus pilies legendoje" nugirsti moderniniai daugelį klausytojų nuvylė. Daug kas apgailestavo, kad dėl to nebuvo leista pasireikšti gražiam A. Simonaitytės-Gaižiūnienės balsui. O taip pat ne taip žavingai, kaip kitais kartais, skambėję ir chorai, išskiriant paskutiniąsias dvi dainas. Kalbant apie chorą specialiai, visiems dainaviečiams ir jų rėmėjams reiktų sukrusti, kad į jį įsilietų jaunųjų dainininkų.

Šį kartą gana ryškiai buvo pastebima režisūra. Režisorė Liucija Buivydaitė-Ambrosini ypačiai sumaniai organizavo masines scenas. Tik sunku jai dovanoti pagrindinę klaidą: pats sprendžiamasis momentas, — Laimos aukojimasis ir išlikimas, buvo atliktas už scenos. Visas tiesioginis

ispūdis pražudytas.

Apie A. Balašaitienę libretą sunku ką konkrečiau pasakyti. Jo tekstas nebuvo atspausintas. O solo ir choro dainavimus pusė jo praskambėjo nesuprasta. Bet koks jis bebūtų buvęs su jo skambia fraze kompozitoriui, atrodo, nebus buvęs sunkumų. Iš klausytojų teko nugirsti, kad ateityje jie labiau pageidautų buitinių motyvų.

Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba, esamomis sąlygomis su nepalankia krašto ekonomija ir su kritiškais iš Chicago atplaukusiais gaudais, kviesdama Dainavą rezikavo turėti nemažų nuostolių. Ir jų turi. Bet ne dėl pelno Dainava buvo kviečiama. Niekada nebuvo. Apylinkė kvietėsi dainaviečius, vertindama jų didžiulę auką tautiniam menui ir norėdama su jų pasiryžimų motyvais identifikuotis. Ir nepaisant laikinos piniginės nesėkmės, apylinkė tikina, kad Clevelandas ir ateity bus antraisiais Dainavos namais.

Į Dainavos spektaklį atsilankė apie 600 žiūrovų. Dar kitas šimtas žiūrovų būtų leidęs gastroles baigti su pelnu.

Kitą dieną, sekmadienį, vykusio Magdalenos Stankūnienės dailės kūrinų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje baigėsi su gražiu pasisekimu. Parodoje buvo išstatyti 38 paveikslai — aliejaus tapyba ir spalvota grafika. Bendroji kūrinų tema: Lietuvos moters darbai. Ypačiai gyva, vibruojanti ir stipriai komponuota Stankūnienės grafika. Joje atsispindi grafikų Augiaus ir Petravičiaus

Scena iš Dainavos muzikinio veikalo "Vilniaus pilies legenda", suvaidinto Clevelande.

J. Garlos nuotr.

įtaka, kuri betgi neužgožia dailininkės autentiškumo.

Viską suvedus — šių metų Clevelando Lietuvių Dienos buvo labiausiai dinamiškos ir spalvingos. Apylinkės valdybos kruopščiai pasidarbuota. Ypačiai jos sąžiningo pirmininko Jurgio Malskio.

WANTED JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKER/MACHINIST

Must be experienced on engine & turret lathe be able to set up work from blue prints and close tolerance for major ornamental metals fabricator. Minimum 10 years experience. Starting salary \$25,000.00 and full benefits.

WILLING TO RELOCATE.

Send resume stating experience & references.

GICHNER IRON WORKS
6601 Amundale Rd.
Beltsville, Md. 20705

(46-47)

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Andrew Kaul Memorial Hospital, a 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Pennsylvania, is accepting applications for a full-time staff physical therapist. Varied caseload, consisting of both inpatients and outpatients. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their resume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, PA. 15857. (814) 781-5790, Ext. 387. An equal opportunity employer. M/F.

(46-5)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGIST

Andrew Kaul Memorial Hospital, a 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Pennsylvania, is accepting applications for full-time Registered Medical Laboratory Technologist. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their resume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, PA. 15857. (814) 781-7500 Ext. 387. An Equal Opportunity Employer, M/F

(46-5)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work and live in Rural Area and a 56 bed hospital

for ICU/CCU and MEDICAL/SURGICAL

Wages and benefits equal to other area hospitals. Arrangements for travel and moving expenses possible. Contact DEE HARKINS or DEB EDWARDS at

COMMUNITY HOSPITAL

2000 CAMPBELL DR.,
TORRINGTON, WYOMING.
Call collect weekdays, 307-532-4181

(48-49)

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1983 metų!

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25

Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.

Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127

Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 352 kuopos metinis visuotinis susirinkimas įvyko gruodžio 5 d. Lietuvių namuose. Susirinkimą pravedė pirmininkas Antanas Norus, sekretoriaus Petras Januška.

Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę kuopos nariai: Teodoras Kvedaras ir Bronius Burba, finansų sekretorė Elžbieta Jodinskienė ir išdo globėjas Vincas Tamošiūnas. Pranešimai priimti. Susirinkimas paskyrė aukų: Balfui 20 dol. ir Lietuvos Pasiuntinybės rūmams atnaujinti Washington 25 dol.

Nutarta ateinantį susirinkimą šaukti 1983 m. sausio 2 d. šv. Antano parapijos patalpose 12 val.

1983 metams kuopos valdyba su mažais pakeitimais perrinkta: Antanas Norus — pirmininkas, Nijolė Šnapštienė — vicepirmininkė, Petras Januška — sekretorius, Elžbieta Jodinskienė — finansų sekretorė, Vincas Tamošiūnas — išdo globėjas ir kuopos korespondentas.

Po susirinkimo turėjome Elžbietos Jodinskienės paruoštas užkandas ir vaises. Vaisėse dalyvavo ir svečių. Į susirinkimą atvyko ir jame dalyvavo kuopos veteranas, Stasio Butkaus šaulių kuopos ir Lietuvių žurnalistų Detroito skyriaus garbės narys Feliksas Motuzas, kuris 1983 m. vasario 2 d. švenčia savo 92 metų gimimo sukaktį. Susirinkimas nors nebuvo gausus, bet gyvas ir sklandžiai praveistas. Ir tas rodo, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje dar yra

veiklus ir pasiryžęs ilgai gyvuoti.

KŪČIŲ VAKARIENĖ

"Švyturio" šaulių kuopa gruodžio 24 d. 8 val. vakare šv. Antano parapijos patalpose rengia Kūčių vakarienę. Norintieji Kūčiose dalyvauti registruojasi pas kuopos pirmininką Bronių Valiukėną tel. 562-1143 arba parengimų vadovą Petrą Bukšnį 581-7093. Kūčių vakarienės kaina 8 dol.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

"Švyturio" šaulių kuopa gruodžio 31 d. šv. Antano parapijos patalpose rengia Naujųjų 1983 metų sutikimą. Norintieji dalyvauti registruojasi pas Bronių Valiukėną arba Petrą Bukšnį aukščiau pažymėtais telefono numeriais. Įėjimas 25 dol. porai ar 12.50 dol. vienam asmeniui.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS KULTŪROS CENTRE

Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre rengiamame Naujų Metų sutikime norintieji dalyvauti registruojasi pas Stasę Matvekienę tel. 477-8765. Įėjimas porai 40 dol.

★

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujųjų Metų linkiu Dirvos štabui, bendradarbiams ir skaitytojams. Taip pat kaimynams ir pažįstamiems.

Jadvyga ir Antanas
Griniai

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 19 D., 4 val. Religinis koncertas Dievo Motinos šventovėje. Programoje: sol. Aldona Stempužienė, sol. Vytautas Paulionis, dekl. Arūnas Čiuberkis, režisuoja Rūta Giedraitytė.

• GRUODŽIO 19 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

1983 m.

• VASARIO 12 D., 6:30 v. — Lietuvos laisvės vigilija. Rengia Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. Pilėnų tunto blynų balius.

• VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

• VASARIO 19 D. Jaunųjų talentų muzikos konkursas. Rengia LB Kultūros taryba Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• VASARIO 20 D. Neringos skaučių tunto vėliavos šventinimas.

• VASARIO 27 D., 4 val — Koncertas dalyvaujant sol. Aldonai Stempužienei ir kanklių solistei Mirgai Bankaitytei Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Dievo Motinos parapija.

• KOVO 6 D. Dirvos koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲ 1983 METŲ proga, karių Ramovė, Clevelando skyriaus valdyba sveikina: savanorius, skyriaus garbės narius, Karių Ramovės Centro Valdybą, Ramovėnų vyrų choras su šeimomis ir jų vadovę, birutietes, skyriaus narius ir jų šeimas.

Skyriaus sergantiems nariams linkim sveikatos.

Clevelando ramovėnų skyriaus valdyba

• KOVO 6 D. Lithuanian Village Inc. šėrininkų ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas Lietuvių namų salėje.

• KOVO 13 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 19-20 D. Grandinėlių trisdešimtmečio šventė Dievos Motinos parapijos auditorijoje.

• KOVO 26-27 D.D. dail. Nijolės Palubinskienės kūrinių paroda Lietuvių Namuose. Rengia Korp. Giedra.

• BALANDŽIO 9 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos parengimas Dievo Motinos parapijos salėje.

• BALANDŽIO 30 D. Clevelando ramovėnų vyrų choro dešimtmečio minėjimas-balius Lietuvių namuose.

• GEGUŽES 14-15 d. Skaučių Židinio parengimas.

• RUGPIUCIO 3-4 D. Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• Šunim leidimai 1983 metams jau pradedami išdavinti. Kaina 4 dol. Reikia įsigyti iki sausio 20 d. Po šios datos šunų savininkai mokės pabaudą 2 dol. Leidimus galima išsiimti Apskrities administracijos pastate — 1219 Ontario St. arba leidimų pardavinėjimo vietose.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JOANA ir JONAS ŠVOBOS

sveikina savo draugus ir pažįstamus

ir linki

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1983 METŲ.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

CLEVELANDE ir apylinkėse

• CLEVELANDO Neringos ir Pilėnų tuntų kalėdinė sueiga įvyks gruodžio 20 d., pirmadienį, 7 v.v. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Visi skautiškoji šeima, tėveliai, artimieji ir bičiuliai maloniai kviečiami dalyvauti.

• Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla rengia Kalėdų eglutę, sekmadienį, gruodžio 19 d. 11:30 (po pamaldų) Dievo Motinos parapijos salėje. Maloniai kviečiami atsilankyti ir nemo-kyklinio amžiaus vaikai su tėvais ir visa Clevelando lietuvių visuomenė. Bus trumpa programa, susitikimas su Kalėdų seneliu ir vaišės. Vaikučiams dovanas prašom atnešti prieš 10 val. mišias.

• "Vilniaus pilies legendos" pastatymo Clevelande proga šv. Kazimiero lituanistinė mokykla sveikina libreto autore ir savo moko-mojo personalo narę rašytoją Aureliją Balašaitienę ir linki kūrybinio darbo sėkmės.

• Marijus Blynas dovanuoja šv. Kazimiero lit. mokyklos bibliotekai 2 egz. savo knygos "Lietuvos senovės paminklai". Taipgi pasiuntė Chicagos lit. mokyklų bibliotekoms po 1 egz.

M. Blynas numato pasiųsti visoms lit. mokykloms, kurios turi bibliotekėles "Lietuvos senovės paminklų" knygą, kad jauni-mas galėtų geriau pažinti Lietuvos istorinį turtą — jos senovės paminklus: pilis, rūmus, pastatus, požemius, meniškiausias bažnyčias.

BENDRUOMENĖ NAUJŲ METŲ SUTIKIMO NERENGIS

LB Clevelando apylinkės valdyba nutarė Naujųjų Metų sutikimo šį kartą nerengti. Patirtis liudija, kad keliems didesniems sutikimo renginiams Clevelande neužtenka dalyvių. Atsilie-pimai rodo, kad šiais metais gana daug praėjusiųjų metų Bendruomenės Naujųjų Metų sutikimo svečių yra nutarę eiti į kitų organizacijų rengiamus sutikimus.

Naujųjų Metų sutikimas nėra koks nors kultūrinis renginys. Apylinkei dėl tokio renginio rizikuoti turėti nuostolių būtų nepateisinamas veiksmas. Tuo motyvu apylinkės valdyba ir remiasi, neorganizuodama Naujųjų Metų sutikimo. Ateity, sąlygoms pasikeitus, ši tradicija bus ir vėl tęsiama.

Visiems apylinkės lietuviams linkime gražių Kalėdų švenčių ir tikrai laimingų 1983 metų.

JAV LB Clevelando apylinkės valdyba

• PERKANT IR PAR-DUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Danutė Tallat-Kelpšaitė, Aleksandra Kudukytė, Rita Penkauskaitė, Heleina Macevičiūtė ir Audra Leperskaitė — tai tik keletas iš Neringos tunto sesių, laukiančių tėvelių ir svečių savo kalėdinėje sueigoje gruodžio 20 dieną.

J. Garlos nuotr.

• Lietuvos Vyčių 25 kuopa išrinko naują, šios sudėties valdybą: pirm. Vytautas Balas dvasios vadas kun. G. Kijauskas, vice-pirm. Nellie Arunskienė, sekretorė Uršulė Kuncaitienė, išdininkas Ray Vanagas, finansų sekretorė Marion Gray, kultūrinių reikalų vadovė Lucy Tabbert, socialinių reikalų vadovė Alice Karklienė, Lietuviškos veiklos vadovas Vince Gray ir nariai Frances Pranskevich ir Al Shigo.

Valdyba kviečia visus lietuvius, kurie domisi Vyčių veikla, atsilankyti į kuopos susirinkimus, vykstančius kiekvieno mėnesio pirmą penktadienį 8 val. vak. Lietuvių Namuose.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atiteptais į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

General office. Part time. Apply before 10 a.m. in person 1273 East 55 St.

FOR RENT

East 70 St. 5½ room down, carpeted, no children, 1 pet for \$175.00 a month & deposit. Call: 881-7383 after 6:00 p.m. (48-49)

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS. DIEVO MOTINOS PARAPIJOS APATINĖJE SALĖJE.

Kviečiame visus atsilankyti ir geroj nuotaikoj su šokių muzika, dainom ir vakariene sutikti Naujus Metus.

Šv. Mišios prieš sutikimą 8 val. vak.

Sutikimo vakaro pradžia 9 val. vak.

Bilietai — 15 dol. asmeniui, 10 dol. studentams, 5 dol. moksleiviams.

Bilietus užsisakyti pas: Viktorą Leparską tel. 951-8514 ir Daną Čipkienę — 943-0910.

Rengia CLEVELANDO ATEITININKAI

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

Religinis koncertas Dievo Motinos šventovėje

Sekmadienį, gruodžio 19 d., 4 val. p.p.

Dalyvauja solistai:

ALDONA STEMPUŽIENĖ

VYTAUTAS PAULIONIS

Prie vargonų — RITA KLIORIENĖ

Deklamuoja — ARŪNAS ČIUBERKIS

Režisuoja — RŪTA GIEDRAITYTĖ

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

VILTIES DRAUGIJOS NARIŲ ĮNAŠAI

Atsiliepdami į Dirvos kvietimą paremti laikraščio leidimą, į Vilties draugiją įstojo, arba jau esantieji nariai padidino savo įna-

šus:

80 dol. — A. ir S. Zatkai, Redondo Beach;
50 dol. — A. Krulikienė, St. Petersburg, J. Rasys, Cambridge;
30 dol. — Vl. Žilinskas, Treasure Island;

Mūsų tėvų draugui buvusiam mokyto-

jui ir kolegai

JONUI MIŠKINIUI

mirus, liūdinčiai šeimai reiškiamo širdingą

užuojautą

Kazys ir Stasys
Janavičiai

Mečio Aukštuolio svainiui

A. A.

JURGIUI BAKŠNIUI

mirus, MEČIUI ir jo šeimai reiškiamo gi-

liausią užuojautą

Clevelando Vyrų Oktetas

A. A.

JULIUI JASIŪNUI

mirus Australijoje, jo broliui EDMUNDUI ir

žmonai JŪRATEI JASIŪNAMS reiškiamo

gilią užuojautą

Tautos Fondo
Chicagos Komitetas

Mokytojui, spaudos bendradarbiui

A. A.

JONUI MIŠKINIUI

amžinybėn išėjus, jo sūnų VYTENĮ ir žmoną

L. S. S. Vidurio Rajono vadeivę p. s. ALDONĄ, visą jų skautišką šeimą bei visus liūdesy likusius artimuosius giliai užjaučiame

Neringos Skaučių Tuntas ir
Skautininkų Draugovė
Clevelande

25 dol. — G. Trečiokas, Union; T. Blinstrubas, Chicago; S. Jakubonis, Chicago; V. Matonis, Philadelphia; K. Dulys, Crownsville;

20 dol. — V. Lenkevičienė, Chicago;

15 dol. — O. Daškevičienė, Chicago;

10 dol. — V. Kasniūnas, jr., Beverly Shores.

• Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijai leisti auکوjo: ALT S-gos Cicero skyrius 50 dol. Pranas Kašuba 25 dol.

Aukas siūsti: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

• "Aušros" šimtmečio paroda bus 1983 m. birželio 26 — liepos 5 dieną Jaunimo Centre Chicagoje, II Pasaulio Lietuvių Dienų metu. Ją organizuoja Br. Kviklys, talkininkauja L. Kairys ir J. Mažeika. Paroda apims visą draudimo laikotarpio lietuvių spaudą, kuri buvo leidžiama Lietuvoje ar svetur nuo 1865 iki 1905 metų, o taip pat po grindžio spaudą nuo 1941 iki 1944 metų ir nuo 1946 iki 1983 metų.

• A. A. Jonui Beišiui, ALT S-gos Bostono skyriaus nariui mirus, vietoj gėlių, skyriaus valdyba atsiųptė Dirvai auką 25 dol.

• A. A. dipl. inž. Kazimierui Krulikui, tautinės sąjungos veikėjui, prieš penkerius metus gruodžio 5 d. mirus Floridoje, velionies žmona Aldona ir sūnus Richardas mylimo vyro ir tėvo atminimui pagerbti, atsiuntė Dirvai paremti 50 dol. auką.

• Detroito Lietuvių Kultūros Klubas, per išd. A. Vaitėną, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. su šventiniais linkėjimais.

• LB Floridos Auksinio kranto apylinkė, per išd. B. Paškus, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. auką.

LIETUVIAI — NEPRALEISKITE PROGOS

Daytona Beach, Floridoje, lietuvių korporacija Lithona, Inc. siūlo jums mūrinius townhausus. Du miegamieji. Dvi ir pusė vonios. Patogūs. Ideali vieta. 3750 So. Atlantic Ave. Kitoje gatvės pusėje Atlanto vandenynas. Gražus paplūdimys, žuvavimas, autobusų susisiektimas. Graži gyvenvietė. Jau 11 lietuvių čia įsigijo nuosavybes. Perkančioms dabar grynais ypatinčiai didelė nuolaida. Nedelskite. Rimtai pirkti manantieji prašomi kreiptis telefonu (904) 258-1330 Harris Lapins. Arba rašyti: Povilas Bložis, 122 Dundee Rd., Daytona Beach, Florida 32018. (48-1)

Keturių metų mirties sukaktis.

A. A.

BENEDIKTA

MISLIAUSKIENĖ-BARUSEVIČIŪTĖ

mirė 1978 m. gruodžio 23 d. 6 val. vakare, palaidota gruodžio 28 d. šv. Petro-Povilo kapuose, Springfield, Pa. Artinasi liūdesio ketvirtosios metinės, kaip Visagalis Viešpatys Dievas velionę pasikvietė pas save ir atskyrė ją iš mūsų tarpo.

Už a. a. Benediktos sielą šv. Mišios bus aukuojamos 1982 m. gruodžio mėn. 26 d. šiose bažnyčiose:

šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje,
Philadelphia, Pa. — 10:30 val.

šv. Jurgio parapijos bažnyčioje,
Philadelphia, Pa. — 11:00 val.

Lietuvių šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje,
Romoje — 11:30 val.

St. Francis vienuolyno koplyčioje
Lorreto, Pa. — 11:00 val.

Pranciškonų vienuolyne,
Kennebunkport, Maine — 11:00 val.

Klaipėdos katalikų bažnyčioje,
Lietuvoje — 10:00 val.

Fitzgerald of Mercy ligoninės koplyčioje,
Darby, Pa. — 12:00 val.

Prašau artimuosius a. a. Benediktą prisiminti savo maldose.

Skausmo prislėgtas

vyras Henrikas ir artimieji

• II Pasaulio Lietuvių Dienų, kurios bus birželio 25 — liepos 4 d. d. Chicagoje, Kultūrinių renginių komitetą sudaro: Ingrida Bublienė, Vanda Aleknienė, Kazys Bradūnas, Vytenis Damušis, Algis Janušas, Juozas Kapačinskas, kun. Algimantas Kezys, S. J., Bronius Kviklys, Vytautas Radžius, Jonas Račkauskas, Vacys Rociūnas, Jonas Simanavičius, Marytė Smilgaitė, Birutė Šontaitė ir Aldona Veselkienė.

MIAMI

• Lietuvių klubo sezono atidarymas praėjo labai gražiai pakilioje nuotaikoje, dalyvaujant dideliu skaičiui žmonių. Turim džiaugtis, kad šiais metais žymiai daugiau lankosi mūsų klube žmonių, negu pernai. Visi patenkinti, papie-tavę, linksmi leidžia laiką prie muzikos, pasišokdami ir besišnekučiuodami.

Gruodžio 24 d. 4 val. p. p. klube ruošiamos kūčios, senu papročiu iš 12-kos patiekalų ir kaina tik 6 doleriai asmeniui. Kviečiami visi lietuviai dalyvauti bendrose kūčiose.

Gruodžio 31 d. įvyks Naujų Metų sutikimas klube. Bus gera šilta vakarienė nuo 8 iki 10 val., ir šampanas 12 val. šokių orkestras gros iki 2 val. ryto. Kaina 15 dol. vienam asmeniui. Bus gražiai papuošta salė ir maloniai priimami dalyviai. Laukiami iš visų aplinkinių kolonijų.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BOSTON

ATREMONTUOTI TAUTINIAI NAMAI

ALT S-gos Bostono skyriaus tautiniai namai yra pagrindiniai atremontuoti. Juose vyksta kultūriniai subatvakariai ir įvairūs parengimai.

Dabartinę skyriaus valdybą sudaro Vaclovas Senūta — pirmininkas, Leonas Lendraitis — išdininkas, Aleksandras Griauzdė — sekretorius ir Subatvakarių pirmininkas ir vadovas Edmundas Cibas.

Kai būna subatvakariai, prašoma visuomenę atsilankyti ir pasidžiaugti atremontuotais namais.

LOS ANGELES

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubas jau per 20 metų ruošia Naujų Metų sutikimus. Taip pat š. m. gruodžio 31 d., 8:30 val. vakare, Klubas ruošia ne tik Naujų Metų sutikimo balių, bet taip pat švenčia savo gyvavimo 20 metų sukaktį. Minimas balius įvyks Santa Monica Women's Club salėje, 1210 4th St., Santa Monica, Calif.

Šokiams gros žinomas Kontinentalinis orkestras. Bilietai (su maistu ir šampanu) \$20.00 asmeniui.

Prašome bilietus ir status iš anksto užsakyti pas: A. Markevičius tel. 829-4757, S. Kvečą — 393-3367, dr. A. Milaknį — 395-5764 ar K. Reivydą — 453-1735. (Jaunimui specialiai).

Kviečiame dalyvauti visus Klubą narius su savo draugais.